NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

(טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע – זעה 9 זייט)

זייטען 10

נייער פאלקסבלאט

№ 118 | Łódź, Czwartek, 21 maja 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאדז, דאנערשטאג פ׳ במדבר כ״ט איר תרצ״ו

דריי אראבער דערשאסען

בעת א צוזאמענשטויס פון אראבישע טעראריסטען מיט פאליציי

אנפראגעס אין ענגלישען פארלאמענט וועגען די העץ־רעדעס פון מופטי. — עוואקואירט אלע יודען און קריסטען פון ירושלים׳ער אלטשטאט. — רעגירונגס־אמטען ווערן איבערגעפיהרט קיין תל־אביב. — אראבישע פארט־ארבייטער דראהען מיט קאנסעקווענצען. — ווייטערדיגע אונטערצינדונגען. — אין א״י זאל איינגעפיהרט ווערן קריגס־צושטאנד. — אויסנאהמס־צושטאנד אויף די באהן־וועגען. — דער־קענט דעם אויטא, אין וועלכען ס׳איז אנטלאפען דער מערדער, וואס האט דערשאסען די דריי יודען אין ירושלים. — עבר־הירדן וועט שטיצען די אראבער אין ארץ־ישראל

ירושלים, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
נישט ווייט פון פתח־תקוה, האבען אראבער אונטערגעצינדען יודישע פעלדער. די אראבער האבען אויך געשאסען צו דער פאליציי.

ירושלים, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
אין הרצליה זענען בעת א צוזאמענשטויס מיט דער פאליציי דערשאסען געווארען 3 אראבישע טעראריסטען. מ׳האט ביי זיי געפונען געווער.

דער גענעראל־סעקרעטאר פון הסתדרות איז מיט 2 פאליציאנטען געפאהרען אין אנטאטא. אראבער האבען דעם אויטא בעווארפען מיט שטיינער, קיינער האט נישט געליטען.

לאנדאן, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
אין פארלאמענט, איז דעם קאלאניען־מיניסטער געשטעלט אנגעפרעגט געווארען, פארוואס מ׳ווערט דעם מופטי האלטען העץ־רעדעס, און דער זיך ער בעקומט געהאלט פון דער רעגירונג און פון הערכסטען מוסולמענישען ראט.

דער קאלאניען־מיניסטער האט געענטפערט, אז מיט דער פראגע וועגען מופטי פארנעמט זיך דער הויך־קאמיסאר.

אויף דער פראגע, פארוואס מ׳לאזט נישט בויען דעם פארט אין תל־אביב, האט ער געענט־פערט, אז ס׳ווערען אנגענומען די נויטיגע שריט דערצו וועגען.

אויף דער זיצונג פון אראבישען שטרייק־קאמיטעט איז אנגענומען געווארען א בעשלוס פארט צוזעצען דעם שטרייק.

ירושלים, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
פון דער אלטשטאט זענען עוואקואירט געווארען אלע יודען, אויך קריסטען זענען געווארען עוואקואירט.

תל־אביב, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
דער קרייז־קאמיסאר האט מיטגעטיילט דעם שטאט־ראט, אז אלע רעגירונגס־אמטען פון יפו און ירושלים ווערען איבערגעפיהרט קיין תל־אביב.

אין יפו איז געקומען צו א קאנפליקט צווישען די אראבישע פארט־ארבייטער מיטן שטרייק־קאמיטעט, די ארבייטער פאדערען צו פארענדיגען דעם שטרייק, דער שטרייק־קאמיטעט האלט זיך פעסט, אז דער שטרייק דארף פארטגעזעצט ווערען.

אין אזוינד האבען די אראבישע פארט־ארבייטער טעלעגראפירט צום הויך־קאמיסאר, אז אויב ס׳וועט נישט אפגעשטעלט ווערען די בוי־ארבייט פון פארט אין תל־אביב, וועלען זיי נישט פאראנטווארטליך זיין פאר די קאנסעקווענצען.

נישט קוקענדיג אויף די דראהונגען, ווערט די ארבייט אין תל־אביב ווייטער געפיהרט, יודישע ארבייטער זענען בעשעפטיגט ביים אויסלאדענען די שיף, וואס האט זיך אפגעשטעלט ביים תל־אביב׳ער ברעג.

היינט איז דיזענהאף ווידער געקומען בעגריסען די ארבייטער ביים אויסלאדענען די שיף. ער איז געקומען אין בעגלייטונג פון דאקטוירים, די ארבייטער האבען איהם געמאכט א שטורמישע אוואציע.

ירושלים, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
צוליב די אפטע שרפות אין עמק, וואס ענט־שטעהען צוליב פינקען פון די לאקאמאטיוען, ווע־לען פון איצט אן פאהרען אויף די לאקאמאטיוען יודישע שומרים פון עמק.

דער אויסנאם־צושטאנד איז פערברייטערט גע־ווארען אויף אלע באהנען. 15 מעטער פון ביידע זייטען פון די באהן־רעלסען טאר מען זיך נישט דערנעהנטערען.

ירושלים, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
היינט איז דערקענט געווארען דער אויטא מיט וועלכען ס׳איז אנטלאפען דער אראבער, וואס האט דערשאסען די דריי יודען אין ירושלים. פון 5 אויטאס האבען עדות אנגעוויזען אויף דעם אויטא.

לאנדאן, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
דער טיימס קארעספאנדענט טיילט מיט פון ירושלים, אז דער אויסנאהם-צו שטאנד זאל געענדערט ווערען אויף קריגס - צושטאנד.

אימפאזאנטע לויה פון נחום סאקאלאוו

נעכטען פון 12 ביז 1 איז אלץ געווען געשלאסען

לאנדאן, 20 (יט״א טעלעגראפיש)
די לייה איז פארגעקומען צו דער בעשטימטער צייט, די גאסען וואו דער לייה־צוג איז אדורכגעגאנ־גען זענען געווען בעלאגערט מיט מענשען. אין דער ערשטער רייהע זענען געגאנגען: פרעז. חיים וויצמאן, פערלצוויג, הרב גאלדבלום, זשאבא־טינסקי, ד״ר נחום גאלדמאן, אינזש. רייס (פון ווארשא), הרב גאסטאר, עמיל לאסקי. צווישען די מלווים האט מען געזעהן דעם פוילישען אמבא־סאדאר ראטשינסקי, דעם טשעכישען געזאנדטען און רעדינג׳ן, דער ארון איז געווען בעדעקט מיט דער ציוניסטישער בלוי־ווייסער פאהן. ביים אפע־נעם קבר האט מספיד געווען הרב הערץ. אין זיין הספד האט ער צווישען אנדערען געזאגט:

„די שעפער פון ציוניזם זענען געווען ציויי מעריב־יודען, הערצל און נארדוי, און פיהרען די ארבייט איז אויסגעפאלען אויף צוויי מזרח־יודען, סאקאלאוו און וויצמאן. סאקאלאוו האט פערבינ־דען זיין גורל מיט׳ן גורל פון יודישען פאלק, מיר בעגלייטען איצט נישט בלויז אן עילוי, א תלמוד־חכם, וואס איז מעהר נישטא, נישט נאר ביי יודען, נאר זיין גלייכען איז אויך נישטא אין דער נישט יודישער וועלט. נחום סאקאלאוו איז געווען מעהר ארבייטזאם ווי דער סמבטיון, זיין מח האט נישט גע־רואוסט פון קיין שבת, עס איז אוועק א פרעכטיג ליכטיג געשטאלט פון יודישען פאלק, עס איז גע־פאלען א ריז פון ציוניזם און דער ... פון ישראל“.

נאך דעם הספד, האט פרעז. וויצמאן צוגעשיט כ׳ערשטע זעקעל ערד. דערנאך האט וויצמאן גע־זאגט קדיש אין נאמען פון דער ציוניסטישער אר־גאניזאציע. סאקאלאוו איז געקומען צו קבורה בע־בען קבר פון זיין פרוי רבקה.

ווארשא, 20 (יט״א טעלעפאניש)
דער פעראייניגטער ציוניסטישער קאמיטעט האט בעשלאסען צו פראקלאמירען א טרויער־וואך, קומענדיגען זונטאג וועט אין ווארשא איינגעארדענט ווערען א גרויסע טרויער־אקאדעמיע.

אויך די יודישע סטודענטען האבען בעשלאסען איינצוארדענען א טרויער־וואך.

* * *

ווארשא, 20 (יט״א טעלעפאניש)
דער פערבאנד פון רבנים מיט העכערע בילדונג האט בעשלאסען צו רופען אלע מיטגלידער פון פערבאנד, אפצוריכטען קומענדיגען שבת הזכרות אין די שוהלען.

דער פוילישער פרא פאלעסטינא־קאמיטעט האט ארויסגעשיקט א קאנדאלענץ־דעפעשע קיין לאנדאן. די דעפעשע איז אונטערגעשריבען פון פירשט לו־באמירסקי.

לעמבערג, 20 (יט״א טעלעפאניש)
די אוקראינישע „אונדא“ האט צוגעשיקט צו דער לעמבערגער ציוניסטישער ארגאניזאציע א קאנדאלענץ־דעפעשע.

ווארשא, 20 (טעלעפאניש)
היינט זענען אין צוזאמענהאנג מיט סאקאלאוו׳ס לייה, געווען געשלאסען אלע יודישע געשעפטען אין ווארשא פון 12 ביז 1 א זייגער. די יודישע געשעפטען אין דער קריסטליכער געגענד זענען אויך געווען געשלאסען.

אין אלע יודישע שולעס זענען אין דער זעל־בער צייט איבערגעריסען געווארען די לימודים אויף א שעה. אין א טייל שולעס האבען זיך פער־זאמעלט די שילער, און די רעקרעאציאנס־זאלען וואו עס זענען פאר זיי געהאלטען געווארען רעפע־ראטען.

אין ציוניסטישען צ. ק. איז פון 12 ביז 1 פאר־געקומען א טרויער־זיצונג. צ. א. איז בעשלאסען

(ווייטער זעה 3־טע זייט)

אויפגעריסען א באמבע

אין א יודיש געשעפט אין ווארשא, אויף פראגע

ווארשא, 20 (טעלעפאניש)
היינט פארטאג איז געווארפען געווארען א באמ־בע אין דעם יודישען קאלאניאל - געשעפט פון משה בלאט (אויף פראגע, קאמיאנקאווסקא גאס 35). דאס געשעפט איז נאך געווען פערמאכט, און דער באמבע־ווארפער האט אויסגעהאקט א שויב און אריינגעלעגט די באמבע אינעווייניג.

דורך שטארקען אויפרייס איז חרוב געווארען דאס געוועלב און פערניכטעט געווארען די גאנצע סחורה. עס זענען אויך צוריסען געווארען די ווענט און על פי נס איז בלאט׳ס משפחה ניצול געווארען פונם זיכערן טויט, הגם זי וואוינט בשכנות מיט דעם געוועלב.

אויפ׳ן אלארם זענען געקומען צולויפען שכנים און פאליציי.

עס ווערט געפיהרט אן אויספארשונג.

טאג - טעגליך

דיפלאמאטישער הויך־סעזאן

אין די פאריזער פאליטישע קרייזען ווערט פאר־געזעהן, אז אין משך פון די נאהעסטע טעג פערשטארקט ווערען די טעטיגקייט אויף קווע־סטי. די דאזיגע אקציע זאל האבען א שייכות די צוטריטונגען צו דער דעבאטע פון דער פעל־קערליגע, וואס וועט זיך אנהויבען דעם 16 יוני, וואס וועט נוגע זיין דעם ענין אביסיניען און דער דייטשלאנד געענדערטען לאקארנא־טראק־טאט.

אין שייכות דערמיט האט דער מיג. פאל באנ־קור, אין דער פערטרעטונג פונם אפוועזענדען מינ. פלאנדען נעכטען אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן מיניסטער פון קאמיטעט פון 13, דע־מאריאגא, וועלכער האט חוץ מזה אנגעקניפט א קאנטאקט מיט׳ן קינפטיגען רעגירונגס - שעף, דעפ. בלום.

דער טערקישער אויסערן־מיניסטער רושדי אראס האט דארט קאנפערירט מיט פיהרער פון די פראנ־צויזישע סאציאליסטען, און היינט זאל אנקומען קיין פאריז דער גענעראל - סעקרעטאר פון דער פעל־קערליגע, אווענאל, וועלכער וועט פון זיין זייט אנגעפערירט; מיט בלום׳ען און פאל באנקור׳ן וועגען ליקווידירען דעם ענין־אביסיניען און מכוח׳ן רעפארמירען די פעלקער־ליגע.

אין אלגעמיין גלייבט די דיפלאמאטישע אפ־ענט, וואס ווערט איצט רעאליזירט אין פאריז, איהר אויסדרוק אין די אינפארמאציע - געשפרעכען, וואס ווערן פיהרען איצט אדורך די פארשטעהער פון פראנק־רייך, די אקרעדיטירטע און די אויסלענדישע הויפט־שטעט.

אויף דער טאג־ארדנונג שטייען איצט פראגען פון אומגעהויערער היסטארישער בעדייטונג און רייצ־ענדיקיט, און אין דעם ווי אזוי זיי וועלען איצט פערגעשטעלט ווערען, וועט א סך זיין אפהענגיג.

צום פסוק קומט אין פראנקרייך א רעגי־רונג פון גרויסען ערנסט און נאך גרעסערע מחריות און העריבער איז אזוי אומגעהויער שפאנענד דער דיפלאמאטישער הויך־סעזאן, וואס האט זיך איצט געמאכט.

מ.

אונזער וואָרט

בלום׳ס יודישקייט

פאר דעם דורכשניטליכען טיפ דייטשען יוד — אפשר אפילו אויך נאך דער ברוינער קאטאסטראפע — ווי אויך פאר דעם ברייט פערשפרייטען טיפ פון א געוויסען מין פוילישען יוד, איז דאס דעקלארירען זיך פון דעם פראנצויזישען דעפוטאט לעאן בלום, אלס יוד און שיער נישט אלס נאציאנאלער יוד — א זאך, וואס קאן זיך גארנישט לייגען אויפ׳ן שכל הישר, א זאך — זיך נישט אפצווואונדערן.

אין קליינינגקייט: א מענש שטייט ערב׳ן פערנע־מען אזא הויכען אמט, ערב אזא וועלט־קאריערע, און ער איז אזוי „אומפערשעמט“, אז ער הויבט זיך נאר נישט אן צו שעמען מיט זיין יודישקייט! וואס איז עס? — טראכט אזא איינער, און ער ענט־פערט זיך גופא: — אוודאי און אוודאי איז עס יו־דישע חוצפה, פון וועלכער איך בין שוין גאט־זיי־דאנק פריי.

מילא — איז זיך גופא אזא איינער מסביר — אז, לאמיר זאגען, אן ענגלענדער, ווי דער געשטאר־בענער לארד באלפור, אדער ווי דער לעבעדיגער לארד מערלעי, האט אינטערעס פאר יודען און יו־דישקייט — איז עס א פועל יוצא פון בענקשאפט נאך דער סודות׳דיגקייט פון עקזאטיק, אדער ס׳איז נאר אפשר סתם אויסטערלישקייט, וואס איז אזוי כאראקטעריסטיש פאר די ענגלענדער, וועלכע זענען בעקאנט אלס „טשודאקעס“ —

אבער אן איינגעבוירענער פראנצויזישער יוד, וואס האט אין זיך קיין סימן נישט פון גלות־יודיש־קייט — איז אזא לעאן בלום, וועלכען עס קאן זיכער שאטען צו זיין סאציאליזם דער „ציוניזם“ זיינער, זאל זיך בפירוש נישט אויסבעהאלטען אדער גלאט מאכען גאפעוואטע, אט דאס וועלען קיינמאל נישט פערשטיין די פערשידענע „וויאדאמאשטשי ליטע־ראטניקעס“ און... „דזשעניק נארארווע“־לייט.

עס איז אויף זיי נישט קיין פראיבעל צו האבען — אזא דעפעקטיווע, דעגענערירטע סטרוקטור פון געהירן ביי זיי!

אין בעסטען פאל — קאן מען אויף זיי בלויז רחמנות האבען!

ב.

מהדורת פון פרעמיער סקלאַדקאָווסקי'ס רעגירונג

וואַרשאַ, 20 (טעלעפאָניש)

פון קרייזן, וואָס שטייען נאָהענט צום נייעם פרעמיער סלאַוואָי־סקלאַדקאָווסקי בעקומען מיר אַ רייה כאַראַקטעריסטישע דאַטען וועגען דער נייער רעגירונג:

די רעגירונגס־ענדערונג איז נישט געקומען אומדערוואַרטעט, אָבער איהר כאַראַקטער איז דאָך געווען אַן־אומגעריכטער. עס האָט געהאַט דעם נוסח פון אַמאָליגע שינוים.

לכתחילה האָט מען זיך גערעכט דאָס אויף אַ לינקער רעגירונג, דאָס — אויף אַ דעגירונג פון אַ שטאַרקער האַנד, אָדער גאָר אויף אַזאַ, וואָס וועט קאָקאָטירען די ענדעקעס...

די לעצטע געשעהעניש'ן אָבער אין לעמבערג און קראקא האָבען דערוועקט אומרוהיגקייט און מ'האָט דעריבער אַלץ שטאַרקער אַרויסגעזאָגט סברות וועגען אַ רעגירונג פון אַ פעסטער האַנד. אַזוי זוי אָבער דער ערשטער מאַי איז אַדורך רוהיג — דאַרף עס די איצטיגע רעגירונג פון סלאַוואָי־סקלאַדקאָווסקי שאַפען די נויטיגע אַטמאָספער, וואָס זאָל זיך געגענשטעלען די פאַנישע שטימונגען, בעת'ן זעהר שווערען קאַמף מיט די ווירטשאַפט־ליכע שוועריגקייטען אין לאַנד. די קאָנצעפציע פון דער נייער רעגירונג איז, אַזויצוזאָגען, אַ פשרה־דיגע, ד. ה. אַזאַ, וואָס בעדייט נישט קיין „שטאַרקע האַנד“ און נישט פון „אַ קאָנטאַקט מיט דער געזעל־שאַפט“. די דאָזיגע רעגירונג זאָל אויך זיין אַ צייט־ווייליגע.

פרעמיער סקלאַדקאָווסקי שטייט אויף דער פלאַטפאָרם פון מאַלערזאַנץ פאַר פערשידענע פאָ־ליטישע אידעאָלאָגיעס, אָבער נאָר פון אַזעלכע וואָס גייען אַריין אין די ראַהמען פון דער פער־פליכטענדער קאָנסטיטוציע און די פאַרשריפטען וועגען מלוכה־זיכערקייט.

בעלגראַד, 20 (ספ. טעל.)

די גאַנצע היגע פרעסע רעדט אַרום די קאַבי־נעט־ענדערונג אין פוילען, אונטערשטרייכענדיג די נישט פערענדערליכקייט פון דער פוילישער אויסערן־פאָליטיק, וואָס גייט תמיד אין דער ליניע, וואָס דער מאַרשאַל פילסודסקי האָט אָנגעצייכענט.

בוקאַרעשט, 20 (ספ. טעל.)

די צייטונג „פּאָרונקאַ ורעמיי“, אַרומרעדענדיג די ענדערונג פון דער רעגירונג אין פוילען, קומט צום אויספיהר, אַז די דאָזיגע רעגירונג שטעלט מיט זיך פאָר נאָך איין פאַקטאָר אין אייראָפּאַ וועל־כער קעמפט מיט'ן קאָמוניזם.

ערב דער אויסעראָרדענטליכ[ער] סיים־סעסיע

וואַרשאַ, 20 (טעלעפאָניש)

נאָכ'ן וויזיט, וואָס דער פרעמיער סלאַווא[י] קאָווסקי האָט געמאַכט בעגלייט דעם סיימס־[מאַר]שאַ[ל]עק, און נאָך דער קאָנפערענץ מיט'ן מלוכה־[פרעז]ידענט אויפ'ן שלאָס, האָט מען היינט אין די [סיים־]קולואַרען פערזיכערט, אַז די אויסעראָרדענט[ליכע] סיים־סעסיע וועט צונויפגערופען ווערען אַלע [מינוט] שעה. די סעסיע זאָל זיין אַ זעהר קורצע, און [עס וועט] זיך מתעסק זיין בלויז מיט'ן אדורכפיהרען [די] געזעצע וועגען נייע פולמאַכטען פאַר דער רע[גירונג].

א מערדער פון יוגאָסלאַווי[ש]ן קעניג אין סטרי?

סטרי, 20 (טעלעפאָניש)

נעכטען האָט זיך אין דער היגער פאָליצ[יי] מאָלדען אַ געוויסער נאַטאַן זאַוואַרניצער פון [...] און געבעטען, מ'זאָל איהם אַרעסטירען אַלס [...] פון די אטענטעטער, וואָס האָט זיך בעטייל[יגט אין] ערמאָרדען דעם קעניג פון יוגאָסלאַוויען אין [מאַר]סעל.

אַזוי ווי עס ווייזט נישט אַרויס, אַז דער פאַ[...] זאָל זיין משוגע, האָט מען פערפיהרט אַן אויספ[אָר]שונג.

אַמעריקאַנער געריכט אנערקענט א צוואה אין העברעא[יש]

ניו־יאָרק (יט"א) דאָס געריכט אין דע[ר] (שטאַט מאַסאַטשוזעטס) האָט אנערקענט די גילט[יג]קייט פון אַ צוואה, וואָס איז געווען געשריבען [אין] גאַנצען אין העברעאיש. כדי צו איבערזעצ[ען די] צוואה, האָט דאָס געריכט אַנגאַזשירט דעם ר[ב פון] דער אָרטיגער קהלה. די צוואה איז געהאַט ג[ע]בען געוואָרען דורך דעם סוחר פון כשר[...] אברהם יעגלינסקי, וואָס איז געשטאָרבען אין [אָק]טאָבער 1935.

זאַל פילהאַרמאָניע טעל. 213-84

זונטאָג, דעם 24־טען ד. ה. 8.45 אַ זייגער אָוונט

נור איין־איינציגער אויפטריט

פון בעקאַנטען זינגער און רעציטאַטאָר פון דער יודישער ביהנע אין אַמעריקאַ

מיכאל גיבסאן

רעוואָלוציאָנס־פּראָגראַם פון לידער און רעציטאַציעס.

בילעטען צום פרייז פון 54 גראָשען פערקויפט די קאַסע פון „פילהאַרמאָניע“

ארבייטער־קאָנגרעס צום קאַמף פאַר יוד. רעכט געגען אנטיסעמיטיזם און פאַשיזם

וואַרשע (יט"א) יט"א האָט בעקומען פאָל־גענדען קאָמוניקאַט: דער צענטראַלער פּראָפעסיאָ־נעלער ראַט פון די יודישע קלאַסען־פעראיינען אין פוילען האָט צוזאַמען מיט'ן צענטראַל־ביוראָ פון די פּראָפעסיאָנעלע אַרבייטער־פעראיינען אין פוילען פערעפענטליכט אַן־אויפרוף צו די יודישע אַרבייטער.

דער אויפרוף גיט אַן־איבערזיכט פון דער שווערער און קאַטאַסטראָפאַלער לאַגע פון די יודישע מאַסען, וועלכע ליידען אונאויפהערליך פון וואַקסענדען אנטיסעמיטיזם און פון דער כסדר'דיגער אַרויס־שטויסונג.

ביידע אינסטאַנצען פון דער פּראָפעסיאָנעלער אָרגאַניזירטער יודישער אַרבייטערשאַפט ווענדען זיך צו אַלע יודישע אַרבייטענדע מיט אַ רוף אַקטיוו אנטיילצונעהמען און מאָביליזירען אַלע כוחות פאַר'ן אַרבייטער־קאָנגרעס צום קאַמף פאַר יודישע רעכט, געגען אנטיסעמיטיזם און פאַשיזם. וואָס ווערט אַנגעהויבען יוני גערופען קיין וואַרשע.

‏‏*

מ'האָט זיי איז קראַק!

קראַקאַ, 20 (טעלעפאָניש)

אויף דער איינלאַדונג פונם קריסטליכען ווירט־שאַפטסראַט, וועט דאָ פאָרקומען אַ פאָרלעזונג פונם גלח טשעטשאַק און די דעפּוטאַטין פריי פּרים־טאָר וועגען ריטועלער שחיטה.

אחרי מח"ה כב"ה וממושכה שבק חיים לכל חי. בעלי, אבינו, חותנינו, זקנינו, אחינו, גיסינו ודודינו נ"ע

אליהו נח האַפּלאַן

בן הרב הצדיק ר' נחום זצ"ל מגראָנא

הדר ברחוב וואָלטשאַנסקא 29 בשנת 62 לימי חייו

הלוי' תהי' היום ביום ה' כ"ט אייר תרצ"ו בשעה 3 אחה"צ מבית החולים פאָזנאַנסקי שטערלינגאַ 1

השרויים בצער עמוק:

משפחתו המתאבלת

הילפס־פעראיין „תומכי אורחים“.

היינט, דאָנערשטאָג, דעם 21 מאַי, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג צום 1־טען טערמין און ביי נישט די געהעריגע צאָהל מיטגלידער קומט די פערזאַמלונג פאָר 6 אָוונט ביי יעדער צאָהל מיטגלידער אין פעראיינס־לאָקאַל פּאָמאָרסקאַ 18.

די יעהרליכע

גענעראַל־פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג־אָרדנונג: 1) ערעפנונג, 2) וואַהל פון אַ פאָרזיצענדען און אַסעסאָרען 3) פאָרלעזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער לעצטער גענעראַל־פערזאַמלונג, 4) בעריכט פון דער טעטיגקייט און קאַסע־בעשטאַנד, 5) בעריכט פון דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע, 6) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס־קאָמיסיע, 7) בעשטעטיגען דעם בודושעט אויפ'ן יאָהר 1936/37 און 8) פרייע פאָרשלאָגען.

בעמערקונג: לויטן פאַראַגר. 17 b און פ. 3 פונקט 19 פון די סטאַטוטען וועלען קענען אנטיילנעמען אין דער פערזאַמלונג, נאָר די יעניגע מיטגלידער, וועלכע האָבען בעצאָהלט מיטגלידס־בייטראַג ביזן 30־טען אפּריל ד. י. איינשל.

די פערוואַלטונג פון „תומכי אורחים“

„אגודת לומדי שעורי ערב“ פל. וואָלנאָשטשי 3. | X | נייער קאָנצערט־זאַל פּירזמאָוויטשאַ 3.

היינט, דאָנערשטאָג, פ' במדבר, כ"ט אייר (21/V) 6 אָוונט קומט פאָר אין נייעם קאָנצערט־זאַל (פּירזמאָוויטשאַ 3)

אַ חנוך הספר־תורה־פייערונג

(ע"ש חברנו יעקב ישעי' גדיינסקי ע"ה)

פערבונדן מיט 10־יעהריגן יובילעאום פון שעורי ערב

ס'וועט אויך אויסגעפיהרט ווערען די שענסטע קאָמפּאָזיציעס פון רעליגיעזע נגינה דורכ'ן חזן פון ווילקער שוהל ה' **לייב ראַסקין** מיט אַ גוט־איינשטודירט כאָר און אַ פערגרעסערטער אָרקעסטער אונטער דער לייט. פון ה' **מעלאַדיסטאַ**.

עס נעהמען אנטייל די חשוב'ע פערזענליכקייטען: הרה"ג ר' **שלמה גרודזענסקי** שליט"א אב"ד זאַגרוב, הרה"ג ר' **ישראל יוסף פינקלערשליט"א** אב"ד ראַדאָשיץ, הרב ר' **שמחה טרייסטמאַן**, הרב ר' **משה יהודה קערשענבוים** אב"ד אנדזשעיוב. רעד. ר' **אברהם מרדכי ראַנאָווי** (וואַרשאַ) און הרב ר' **אברהם אייזענבערג**.

בעמ.: ספּעציעל רעזערווירטע פלעצער פאַר פרויען. פון 3—6 נאָכם. קומט פאָר דאַס נייען פון יריעות אין זאַל. בילעטען צו בעקומען בית דער קאַסע פון זאַל.

הילף און רפואה פאַר ברוך־קראַנקע

(רופטורען) אויף בויכנקעל, נופעל ביי מענער, פרויען און קינדער, אויך פאַר פערהרימונגען פון רוקענביין (הויקערס), פיס, שיפע פלייצעס און שמערצהאַפטע פלאַט־פיס, דאָס ליידען איז נישט צו פערנאַכלעסיגען, ווייל די פאָלגען זענען פאַר'ן לעבען ביטער און גע־פעהרליך. דורך מיין מעטאָדע צופּאַסענדע ספּע־ציעלע גומי־הייל־באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלעסיגטע געפעהר־ליכע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע אָהן בלוטיגע אָפּעראַציע. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל־שמאַרצען און גאָרסעטען געגען אַלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פּנים, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאַט־פיס. פאַר אַמפּו־טירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט־פיס (סאָלאָן־אַרבייט).

ביים פּראָבירען זיך פון מאַגען, קישקעס, געבירט־מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל־באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד דער אמת'ער בעריהמטער אין גאַנץ פוילען פון אוניווער־זיטעטס־פּראָפעסאָרען אנערקענט

ספּעציאַליסט **Ortoped** **NATAN RAPAPORT**

מיט 30־יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבערג, נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און 3 ביז 7 אָוונט

אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23

פערזענליכעס ערשיינען פון קראַנקע ביי מיר איז אונבעדינג וויכטיג.

Dr. M. ELJASBERG

Chirurg

PIOTRKOWSKA 80, tel. 117-87

צוריקגעקעהרט

בית הכנסת „אהל יעקב“ גדאַנסקאַ 18

תפלת אבל

היום ביום ה' (21/5) ערב [...] אחרי תפלת־מנחה ביחוד [...] „יום כפור קטן“ תערך

תפלת אבל והזכרה

לנשמתו הגדולה והטהורה [של] מנהיגנו ונשיאנו, נזר האו[מה] פאר ישראל ותפארתו

ר' נחום ב"ר יוסף שמואל סוקולוב

נאום האבל והערכה של [...] הגדול יפא המטיף הסופר והמשו[רר] מר **אהרן לובושיצקי**.

התפלות תערכנה ע"י חש"ץ [...] המקהלה, התחלת התפלה בשעה [...] רבנות טוב. הזמנות מיוחדות [...] תשו'חנה הועד

הסתדרות „מזרח[י]“ לודז, יכורניה [...]

היום בשעה [...] אחה"צ תערך בבית [...] שלנו „שערי מזרח“ וזכו־ניה [...]

הזכרה

לזכר נשמת נשיאנו ומנהי[גנו] דלוחם הנאמן בעד תחיית האומ[ה] רבי של ביי הגולה

נחום סוקולוב

נאום־האבל ישא: הרב **יעקב גוטקובסקי**, ה[...] מרח. הועד.

J. Ajzner

CHIRURG

[p]owrócił

Al. Kościuszki 1

[p]rzyjmuje od 6—8 popoł.

וויכטיג פאַר דאַמען! נאָר **2** זל. ווערען פאַר איבערגע־מאַכט די עלטעסטע

היטען

אויף גאַנץ נייע ווי אויך ווייס היטען צו

3.50

„TOLA“

23 Zawadzka 23

שייטלען ביי **קערש** סקווערנאָווא 15 מיט פּאַריזער שרינדן פערטיגע שייטלען

לאָדזער געזעלש. פאַר אויפציכט איבער אָרימע יודישע קינדער

ת"ת „שומרי־הדת“

לאָדז, נאָוואָ־זאַרזשעווסקאַ 18.

זונטאָג, דעם 31 מאַי ד. י. 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג צום ערשטען טערמין און 4 אַ זייגער נאָכמ. צום צווייטען טערמין וועט אין פעראיינס־לאָקאַל נאָוואָ־זאַרזשעווסקאַ 18 פאָרקומען

די יעהרליכע

אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פון די מיטגלידער, מיט פאָלגענדער טאָג־אָרדנונג: 1) ערעפנונג; 2) וואַהלען פון אַ פאָרזיצער; 3) לעזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער לעצטער אַלגעמיינער פערזאַמלונג; 4) בעריכט פון דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע; 5) בעשטעטיגען דעם בודושעט־פּרעלימי־נאַר אויפ'ן יאָהר 1936/37; 6) וואַהלען פון אַ נייער פער־וואַלטונג און רעוויזיאָנס־קאָמיסיע; 7) פרייע פאָרשלאָגען.

די פערוואַלטונג. 5023

CUKIERNIA

„ZRÓDŁO“

PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72

עמפּפעהלט

אויסגעצייכענטע לאָדעס

צוזאַמען מיט מאָדע־וואַסער און וואַפלעס אַ פּאָרציע **35 גר.**

יאַרסקע אָווענדברויטען פון 4 גראָשען ביז 1 זל.

[FAB]RYKA NAPOI GAZOWYCH

[...] Frydwald

[Pi]łsudskiego 69, tel. 190-48

עמפּפעהלט

סאָדעוואַסער־לעמאָנ[אַד]

וואָס ווערט אָפּגעשיקט פּינקטליך אַה[יים] בעשטעלונגען ווערען אָנגענומען אַ גאַנצען [...]

Starszy Felczer

B JOSKOWICZ

פּולנאָצנאַ 4, טעל. 141-86

נעמט אָן טעגליך פון 8—11 און 4—6 נ"מ

טעגליך פּאָקען־שטעלען מיט פרישע קראָוויאַנקע.

Dr.

Wajnberg

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז. קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9-10 פריה. 3-5. 8-9 אָוו.

ענדעקישע סטודענטען כאַפּען קלעפּ
פון דעמאָנסטרירענדע אַרבייטסלאָזע אין לעמבערג

(נמבערג, 20 (יט"א טעלעפאָניש)
היינט האָבען ענדעקישע סטודענטען דעמאָנס־
טרירט איבער די גאַסען און געמאַכט אַנטיסעמיטי־
שע אויסרופען, ווי: „אַ טויט די יודען", „יודען זע־
נען די שונאים פון פוילען" א. אַנד.
ביי די יודען איז ענטשטאַנען אַ פּאַניק. מ'האָט
אָנגעהויבען שליסען די געשעפטען.
אין צים איז די ענדעקעס אונטערגעקומען אַ דע־
מאָנסטראַציע פון אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען די
ענדעקישע „העלדען" אָנגעבראָכען די ביינער.
די פּאָליציי האָט די דעמאָנסטראַציע ליקווידירט.

גען. גורעצקי —
פּרעזעס פון דער „באַנק גאָספּאָ־דאַרסטוואַ קראַיאָווענאַ"

וואַרשאַ, 20 (טעלעפאָניש)
ווי מיר דערוויסען זיך, וועט דער געוועז. האַנ־
דעל־אינדוסטריע ־ מיניסטער גען. גורעצקי צוריק
אַריינעמען די פּרעזעסור פון דער „באַנק גאָס־
פּאָדאַרסטוואַ קראַיאָווענאַ".

מאַן און ווייב געשטאָרבען גלייכצייטיג

וואַרשאַ, 20 (טעלעפאָניש)
אויף טאַלעווסקע 15 איז היינט געשטאָרבען דער
68־יעריגער סוחר אַהרן מאַטאַרקאָווסקי. אין אַ
האַלבע שעה שפּעטער איז געשטאָרבען זיין פרוי. די לויה
פון מאַן און ווייב איז פאָרגעקומען צוזאַמען.

צי וועט ענגלאַנד באָיקאָטירען די בערלינער אָלימפּיאַדע?

לאָנדאָן (יט"א) היינט׳גען שבת וועט פאָר־
קומען אַ ספּעציעלע אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון
בריטישען ספּאָרט־אַמאַטאָרען־פאַרבאַנד (א. א. א.)
אויף וועלכער עס וועט אָפּגעשטימט ווערען די רעזאָ־
לוציע, וואָס איז אַריינגעטראַגען געוואָרען דורך דער
אַרבייטער־ספּאָרט־אָרגאַניזאַציע, וועגען דעם, אַז
דער ענגלישער ספּאָרט זאָל אָבזאָגען זיין אַנטייל
אין דער בערלינער ספּאָרט־אָלימפּיאַדע (זומער
1936).

די דאָזיגע רעזאָלוציע איז שוין געהאַט אַריינ־
געטראַגען געוואָרען אויף דער לעצטער אָרדענטלי־
כער אַלגעמיינער יעהרליכער פאַרזאַמלונג פון דער
א. א. א., זי איז אָבער צוריקגעצויגען געוואָרען
אויפ׳ן יסוד פון אָפּמאַך, לויט וועלכען די לייטונג
פון דער א. א. א. האָט זיך מתחייב געווען צו רופען
וועגען דעם ענין אַ ספּעציעלע גענעראַל־פאַרזאַמלונג
פון פאַרבאַנד.

יעהרליכע פאַרזאַמלונג פון צענטר. יודישער ביבליאָטעק און אַרכיוו אין אַמעריקע

ניו־יאָרק (יט"א) די טעג איז דאָ פאָרגעקומען
די ערשטע יעהרליכע פאַרזאַמלונג פון דער צענ־
טראַלער יודישער ביבליאָטעק און אַרכיוו אין אַמע־
ריקע. אין דער פאַרזאַמלונג האָבען זיך בעטייליגט
פאָרטרעטער פון 9 צענטראַלעס און לערך 60 לאָקאַלע
יודישע אָרגאַניזאַציעס, ש. ניגער האָט רעפערירט
די פראַגע וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון דער צענ־
טראַלער ביבליאָטעק און אַרכיוו, וואָס וועלען האָ־
בען אַ קאָלאָסאַלע בעדייטונג פאַר׳ן שטודיום פון
דער יודישער געשיכטע אין אַמעריקע. דער סעקרע־
טאַר און פאַרוואַלטער פון דער ביבליאָטעק, יעקב
לעווין, האָט אָבגעגעבען אַ טעטיגקייטס־בעריכט. די
ביבליאָטעק האָט בעקומען אין איהר רשות איינציגע
פּריוואַט־ביבליאָטעקען און אַרכיוו־זאַמלונגען. דער
גאַנצער מאַטעריאַל איז שוין קלאַסיפיצירט און קאַ־
טאַלאָגירט. די אינסטיטוציע ווערט פינאַנצירט על גע־
שטיצט דורך אַ בעדייטענדער צאָהל אָרגאַניזאַציעס
און יחידים. דער בודזשעט אויפ׳ן קומענדען יאָהר
איז פּרעלימינירט אויף 4 טויזענד דאָלאַר. די קאָנ־
פערענץ האָט בעשלאָסען זיך צו ווענדען צו אַלע יודישע
פּעריאָדישע אויסגאַבען און פאַרלעגער צו שיקען
צו איין עקזעמפּלאַר פון אַלע זייערע אויסגאַבען
אין דער ביבליאָטעק, און צו אַלע אָרגאַניזאַציעס
— וועגען צושיקען זייערע מאַטעריאַלען, בעריכטען,
אויסגאַבען א. אז. וו. די קאָנפערענץ האָט געוועהלט
אַ נייע פאַרוואַלטונג.

לעצטע דעפּעשען פון ארץ־ישראל

ירושלים, 20 (יט"א טעלעגראַפיש)
אין עבר הירדן האָבען די אַראַבער אָפּגעהאַל־
טען אַ קאָנגרעס און בעשלאָסען, זיך צו ווענדען מיט
אַ מעמאָראַל צו דער בריטישער רעגירונג, זי זאָל
נאָכגעבען די פאָדערונגען פון די ארץ־ישראל־אַראַ־
בער, אין געגענפאַל וועט עבר־הירדן העלפען די
אַראַבער אין ארץ ישראל.

ירושלים, 20 (יט"א טעלעגראַפיש)
אַראַבער האָבען דאָ היינט פאַרברענט אַ פּרי־
וואַט־אויטאָ, וואָס איז געשטאַנען פאַר דער פּאָסט,
הגם ביי דער פּאָסט האָט זיך געפינען אַ מיליטע־
רישע שמירה.

דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט, וואָס איז אַרויס
אין אַוענד דערציילט, אַז אין עכו און אין אַנדערע
אַראַבישע שטעט האָט מען היינט געשאָסען. אין
יפו איז געוואָרפען געוואָרען אַ באָמבע אויפ׳ן בנין
פון דער פּאָליציי. קיין קרבנות זענען נישט געווען.
עס זענען נאָר אויסגעהאַקט געוואָרען די שויבען.
פאַר די יודען, וואָס האָבען בעת דער עוואַ־
קואַציע פון ירושלים׳ער אַלט־שטאָט נישט גע־
וואָלט פאַרלאָזען זייערע וואוין־ערטער, ווערט גע־
טיילט שפּייז. יעדערע 2 שעה קורסירט דאָרט
אַן אויטאָ, אונטער אַ מיליטערישער שמירה.

קאָנפערענץ פון פויליש־יודישע אָרגאַניזאַציעס פון פראַנקרייך

פּאַריז (יט"א) אונטער די אויספּיציען פון
וועלט־פאַרבאַנד פון פוילישע יודען אין אויסלאַנד
און פון פאַרבאַנד פון פוילישע יודען אין פראַנקרייך
וועט אין די טעג פון 23־טען ביז׳ן 25־טען מאַי פאָר־
קומען אין פּאַריז אַ קאָנפערענץ פון פויליש־יודישע
אָרגאַניזאַציעס און קערפּערשאַפטען אין פראַנקרייך.
אויף דער קאָנפערענץ וועט ציר. אַנר. בעהאַנדעלט
ווערען די פראַגע וועגען אַ הילפס־קאַמפּאַניע לטובת
פוילישע יודען

אימפּאָזאַנטע לויה פון נחום סאָקאָלאָוו

(ענדע פון דער 1־טער זייט)
...רען צו אַראַנזשירען אויף זונטאָג אַ גרויסע
טרויער־אַקאַדעמיע.
אַלע יודישע געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס
און די קהלה זענען געווען געשלאָסען.
דאָנערשטאָג, יו"כ קטן וועלען אין אַלע שולען
און בתי מדרשים אָפּגעריכט ווערען הזכרות.
ניו־יאָרק, 20 (יט"א טעלעגראַפיש)
היינט איז דאָ פאָרגעקומען אַ הזכרה נאָך
סאָקאָלאָוו. צ. א. האָט דעם נפטר מספיד געווען
...ליפסקי.
...די ביוראָ׳ס פונ׳ם ציוניסטישען צ.ק. זענען גע־
...ן געשלאָסען.

אויפ׳ן 4 יוני ווערט געגרייט אַ גרויסע טרויער־
אַקאַדעמיע.
לאָנדאָן, 20 (יט"א טעלעג.)
דאָ איז פאָרגעקומען אַ גרויסע טרויער־אַקאַ־
דעמיע אין דער סינאַגאָגע, וואָס איז געווען איבער־
פולט, און צו וועלכער עס זענען געקומען אָרעם
און רייך.
עס האָט געהאַלטען אַ רעדע פּראָפ. וויצמאַן,
וועלכער האָט אין אַ לאַנגער רעדע כאַראַקטעריזירט
די גרויסע פּערזענליכקייט פונ׳ם נפטר, סאָקאָלאָוו
— האָט וויצמאַן געזאָגט — האָט געגלויבט אין זיין
אַרבייט, און ער האָט אונז איבערגעלאָזט בירושה:
דעם גלויבען אין דער גרויסער זאַך!

דער טרויער אין לאָדז
בעת דער לויה פון נחום סאָקאָלאָוו

...דאָס יודישע לאָדז האָט נעכטען אין טאָג פון
...דער לויה פון דעם גייסטיגען פיהרער, דעם פאָלקס־
...מאַן און נאַציאָנאַלען קעמפער נחום סאָקאָלאָוו,
...אַרויסגעוויזען אַן אויפריכטיגען אינערליכען טרויער
...איבער דער גרויסער אבדה.
...פּונקט 12 אַ זייגער ווען אין לאָנדאָן האָט זיך
...אָנגעהויבען די לויה פון נפטר זענען אַלע יודישע
...געשעפטען אין די הויפּט־גאַסען און הינטער־גאַסען
...געשלאָסען געוואָרען. די וואַרשטאַטען זענען פאַר־
...מאַכט געוואָרען, אַזוי אַרום האָט דאָס יודישע לאָדז
...אָפּגעגעבען דעם לעצטען כבוד דעם גרויסען יוד,
...אין די בנינים, וואו ס׳געפינען זיך די לאָקאַלען
...פון די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס האָבען נעכטען
...געפלאַטערט די בלוי־ווייסע פאָהנען בעדעקט
...מיט קרעפּ, אויך אויפ׳ן בנין פון דער נ.צ.א איז גע־
...ווען די טרויער־פאָהן.
...אין די יודישע גימנאַזיעס האָט זיך געפיהלט
...דער טרויער, סיי אין דער ערשטער, צווייטער און
...אין דער פרויען־גימנאַזיע זענען אַרויסגעהאַנגען
...פאָהנען טרויער פעהנער. עהרענעכטען אין אָווענד
...זענען אין די אַלע דריי גימנאַזיעס פאָרגעקומען סאָ־
...קאָלאָוו אַקאַדעמיעס וואו די לעהרער האָבען גע־
...רעדט וועגען דער גרויסקייט פון נפטר.
...נעכטען 12 אַ זייגער ביים אָנהויב פון דער לויה
...האָבען זיך די שילער צונויפגעקומען אין די קלאַסען
...וואו ס׳איז בעעהרט געוואָרען דער אָנדענק פון נפטר
...מיט אַ מינוט שטילשווייגען.
...היינט 11 אַ זייגער וועלען די שילער און שילע־
...רינס פון אַלע 3 גימנאַזיעס אָנטיילנעהמען אין דער
...הזכרה, וועלכע קומט פאָר אין דער סינאַגאָגע אויף
...קאָשטשושקי גאַס.
...אין קאַצענעלסאָנס גימנאַזיע איז פאָרגעקומען
...אַ גרויסע טרויער אַקאַדעמיע פאַר די שילער, אויף
...וועלכער די לעהרער האָבען אַרומגערעדט דעם גרוי־
...סען פאַרלוסט פאַר׳ן יודישען פאָלק צוליב דער פּטירה
...פון נחום סאָקאָלאָוו.
...אין דער גימנאַזיע און פאָלקס־שול אויף פּאַ־
...טרסקאַ 46 איז די שעה צווישען 12 און 1 אַ
...זייגער געווידמעט געוואָרען די שמועסען וועגען לע־
...בען און שאַפען פון פערשטאָרבענעם נחום סאָקאָ־
לאָוו. היינט קומט פאַר אַ הזכרה אין דער איגענער
שוהל, אין וועלכער ס׳וועלען אָנטיילנעהמען די שי־
לער און די לעהרער.
מיטוואָך 12 אַ זייגער מיטאָג איז אין גרויסען
זאַל פון דער „גאַאַוקאַ אי וויכאָוואַניע" פאָרגעקומען
אַ טרויער־אַקאַדעמיע געווידמעט דעם אָנדענק פון
נחום סאָקאָלאָוו ז"ל. אַן אויספיהרליכע שילדערונג
וועגען דעם גרויסען נפטר און די שווערע אבדה פאַרן
גאַנצען יודישען פאָלק, האָט געגעבען דער לייטער
ה׳ ע. גאָלדשמיד. וועלכער האָט זיך אָפּגעשטעלט
אויף אַלע געביטען פון סאָקאָלאָווס שאַפען. נאָך דער
טרויער רעדע פון דיר. גאָלדשמידט ווערט בעעהרט
דער אָנדענק פון נפטר דורך 3 מינוט שווייגען.

אַקאַדעמיע אין „העלענובעק"

היינט, דאָנערשטאָג $12\frac{1}{2}$ מיטאָג, קומט פאָר אין
אינטערנאַט און פערמע אין העלענובעק אַ הזכרה
און אַ טרויער אַקאַדעמיע געווידמעט דעם אָנדענק
פון נחום סאָקאָלאָוו ז"ל. מיטן אַנטייל פונם חזן פון
„אהל יעקב" און ראַבינער דר.. ז. אכס.

אין „אהל יעקב"

היינט 6 אַ זייגער אין אָווענט נאָך מנחה וועט
פאָרקומען אַ גרויסע הזכרה נאָך דעם נפטר נחום
סאָקאָלאָוו, דעם הספד וועט האַלטען דער ליטעראַט
לובאָשיצקי, וועלכער האָט אַ לאַנגע צייט געאַרבייט
צוזאַמען מיט סאָקאָלאָוו אין דער „הצפירה". אין
דער הזכרה וועט אויך אָנטיילנעהמען דער חזן מיטן
כאָר.

אין דער סינאַגאָגע

אויף קאָשטשושקי גאַס וועט 10 אַ זייגער אינדער־
פריה פאָרקומען אַ הזכרה מיטן אַנטייל פון קאַנטאָר
אתן כאָר פאַר די ברייטע מאַסען יחען. 11 אַ זייגער
קומט פאָר אַ הזכרה פאַר די יודישע שילער פון די
לאָדזער שולען.

איבערגעריסען די אַרבייט אין דער „וויעזשבאָוויאַנקע" אַלס צייכען פון טרויער.

נעכטען פּונקט 12 אַ זייגער בעת עס איז פאָר־
געקומען די לויה פון גרויסען יודישען מנהיג, עהר־
רען־פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע
און יודישער אַגענץ נחום סאָקאָלאָוו ז"ל, האָבען
די יודישע אַרבייטער אין דער פירמע „וויעזשבאָוויי־
יאַנקע" (גאַרן־שפּינעריי וויעזשבאָווא 18) איבער־
געריסען די אַרבייט אויף 15 מינוט אַלס צייכען פון
טרויער און דער אַרבייטער ־ דעלעגאַט האָט געווידמעט
מעט איניגע ווערטער לכבוד זיין אָנדענק.

היינטיגע הזכרות אין די שוהלען

5 אַ זייגער נ.מ. קומט פאָר אַ הזכרה אין דער
שוהל „שערי מזרחי", זאַכאָדניאַ 63. רעדעם וועלען
האַלטען הרב י. טאָטאָובסקה און דיר. מאַרעס.
— 11 אַ זייגער פאַרמיטאָג וועט אָפּגעהיט ווערט...

רען אַ הזכרה אין דער שוהל „שערי ציון" אויף
דזשגאָווסקאַ 7. אַ רעדע וועט האַלטען ה׳ נפתלי מי־
כעלזאָן.

גרויסע טרויער ־ אַקאַדעמיע אין פיל־האַרמאָניע זאַל.

דער פאַראייניגטער קאָמיטעט פון די ציונים־
ישע גרופּירונגען אָרדענט אין זונטאָג ד. 24 ה. ח.
אין פילהאַרמאָניע זאַל אַ גרויסע פאָלקס־פאַרזאַמלונג
געווידמעט דעם אָנדענקען פון פּרעזידענט פון דער
ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און דער יודישער אַגענץ
נחום סאָקאָלאָוו ז"ל.
אויף דער אַקאַדעמיע וועלען אַרויסטרעטען מיט
רעדעס פיהרענדע פּערזענליכקייטען פון לאָדזער יד־
ידענטום. אויסער דעם וועט זיך בעטייליגען דער כאָר
פון „הזמיר".
די הכנות צו דער אַקאַדעמיע ווערען שוין גע־
מאַכט. די ווייטערדיגע פּרטים וועלען נאָך מיטגע־
טיילט ווערען.

דער טרויער אין הנוער הציוני (פּאַר־לעשנאַ 4).

במשך פונם גאַנצען מאָנטאָג׳דיגען טאָג, איז
דער שומר׳שער לאָקאַל געווען געשלאָסען צום ציי־
כען פון טרויער צוליב׳ן טויט פון נחום סאָקאָלאָוו
ז"ל.
דינסטאָג 7.30 אָווענד איז פאָרגעקומען אַנ־
אַלאַרם־ראַפּאָרט פונם גאַנצען קן. אין אַנ׳ערנסטער
טרויער־שטימונג האָבען זיך צונויפגעזאַמעלט אַלע
גדידים און שכבות. די פעהנער, די פלאַמען און
סקויטישע אָפּצייכנונגען זענען איינגעהילט מיט
שוואַרצער קרעפּע. אַ טרויער־רעדע האַלט דער אח ש.
שטיינשניידער, וועלכער ווערט אויסגעהערט דורך
די פאַרזאַמלטע שטעהענדיג אויף „הקשב" די פעהד
נער זענען דערביי איינגעבויגען.
די הנהגת הקן האָט בעשלאָסען צו בעעהרען דעם
אָנדענק פונם גרויסען נפטר לויט די אָנווייזונגען
פונם הויפּט־קאָמיטעט.

בני עקיבא

נעכטען אין אָווענד איז ביי אונז פאָרגעקומען
אַ טרויער ־ אַקאַדעמיע געווידמעט די פּטירה פון
גרויסען מנהיג נחום סאָקאָלאָוו ז"ל. געעפענט די
פאַרזאַמלונג האָט ה׳ צבי שטערן, וועלכער האָט בע־
עהרט זיין אָנדענקונג מיט אויפשטעהן פון די ער־
טער און אַ מינוט שטילשווייגען. נאָכדעם האָט ער
איבערגעגעבען אַ קורצען איבערבליק איבער ד
גרויסקייט פון נפטר, עס נעמט דאַן דאָס וואָרט דער
ה׳ נפתלי גרינשפּאַן, וועלכער פאַרצייכענט דעם
גרויסען פאַרלוסט פון יודישען פאָלק מיט׳ן טויט
פון נחום סאָקאָלאָוו ז"ל. עס ווערט דאַן אָנגענומען
אַ רעזאָלוציע, אויף אַ חודש טרויער, אין משך פון
חודש לערנען משניות און פערשטאַרקען די אַרבייט
פאַרן נאַציאָנאַלען פאָנד, ק.ק.ל. און אַרופאַרבייטען
זיינע שאַפונגען.

פון „מזרחי"

נעכטען פּונקט 12 אַ זייגער מיטאָג, בעת עס
איז פאָרגעקומען אין לאָנדאָן די לויה פון גרויסען
מנהיג און גייסטיגען פיהרער פון יודישען פאָלק.
נחום סאָקאָלאָוו ז"ל איז אין דער שוהל „שערי
מזרח" פאָרגעקומען אַ לימוד משניות פאַר דער
נשמה פון גרויסען נפטר, צו וועלכען ס׳איז געקו־
מען אַ גרויסער עולם פון די היגע רעליגיעזע קרייזען.
נאָכ׳ן לימוד איז געהאַלטען געוואָרען הספדים,
אין וועלכער עס איז געקומען צום אויסדרוק דער
טיפער שמערץ פון יודישען פאָלק צוליב דער דאָזי־
גער אבדה שאינה חוזרת.
היינט פּונקט 5 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאַר אין
דער זעלבער שוהל „שערי מזרח" אַ אָפיציעלע
הזכרה לכבוד דעם גרויסען נפטר.
מספּיד זיין וועלען: הרב גוטמאַנאָווסקי און ד"ר
מאַרעס.

וואַרשאַווער אָפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האָלאַנד	—	—	—	—	359,55
לאָנדאָן	—	—	—	—	26.45
ניו־יאָרק (קאַבעל)	—	—	—		32.00
פּאַריז	—	—	—	—	35.01
שווייצער־פראַנק	—	—	—		172

אָפיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

באַנק פּאָלסקי	—	—	—	101
3 פּראָצ. אינוועסטיציע I. פּרעמירטע				65.50
3 „ „ II.			—	66.00
4 „ דאָלאַרובקע	—	—	—	49.75
7־ „ סטאַביליזאַציע		—	—	63,00
5־ „ וואַרשאַווער		—	—	48.00
5־ „ לאָדזער			—	53.75

פאָרלעזונג פון לאָרד מאַרליי

פרייטאָג דעם 22 מאַי ד. י. 8.30 אין אָווענד,
וועט לאָרד מאַרליי, מיטגליד פון לאָרדען הויז און גע
וועזענער וויצע קריגס־מיניסטער, האַלטען אַ פאָר־
טראָג אין זאַל פון פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ
20 א. ט. „דיפּריוקייטס ־ טראַדיציעס און די יודען
פראַגע אין איצטיגען מאָמענט". איינגאַנג לויט איי־
נלאַדונגען. אינפאָרמאַציעס אונטער טעלעפאָן 23־111

אין די ראַהמען פון די דעוויזען־פאַראָרדנונגען

קיין וויען
דעם 28־טען מאַי
אויף 5 און 28 טעג 75 זל.

קיין פּאַריז
דעם 26 מאַי ביזן 7 יוני 325 זל.

אויסלענדישע הנחה־פּאַסער
קיין ענגלאַנד, עסטרייך, טשעכאָ־סלאָוואַקיי, יוגאָסלאַוויע
און אונגאַרן

„אָרביס" פּעטריקאָווער 18
(מזיוון) טעל. 249־40.

Doktór Z.
Henrykowski
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער ־ שוועכע
ווענערישע און הויט־קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 9 טעל. 262־98
נעמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָווענד.
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 ביי־טאָג

Dr. med. **Trepman**
...ציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און
הויט־קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234־12
...נעמט אָן פון 8—11 פריה. 2—4 יום טוב 6—8 אוו.

אויף נחום סאקאלאוו'ס פרישען קבר

איך האב איבערגעלייענט דעם אויפשריפט, וואס איך האב אליין אנגעשריבען און א שרעק באפאלט מיר: „צי איז עס מעגליך?" צי איז עס נישט א שווערער קאשמאר אין פינסטערע, שלאפלאזע נאכט? היתכן? גרויסער גאט אין הימעל! צי נאך דאס האט אונז געפעהלט? אונז די חושכ'דיגע און פינסטערע, די פערצווייפעלטע און פעריאגטע, וואס אפשר נאר ער אליין, דער גרויסער פיהרער פון דור, האט נאך געקענט אין די שרעקליכע מאמענטען פון יאוש און פיין זאגען זיין טרייסט-ווארט און פון טיפעניש פון דורות ארויסנעהמען מיט קוהלת - קאלטבלוטיגקייט דעם ריכטיגען היסטארישען ביישפיל, פארגלייכען מיט'ן יעצטיגען מצב און רופען צו ווייטערדיגע אויסדויער און זעלבסטבעהערשונג!

•

ניין! ס'איז אונמעגליך! ס'איז מיין קראנקע פאנטאזיע. נחום סאקאלאוו — דער סימבאל פון אייביגקייט פון יודישען פאלק, פון שפרודעלדיגען לעבען — ער און טויט? ער און קבר? פארמעק דעם אויפשריפט פון ארטיקעל — ס'איז א טעות! דאס שפילט מיט דיר דער שטן, בערוהיג זיך און וועסט זעהען, אז נחום סאקאלאוו — קאן נישט שטארבען!

— — — — — — — —

אוי! וועה איז מיר, ס'איז אמת!

ס'איז אראפגעריסען מיט געוואלד און אכזריות די קעניג-קרוין פון אונזער קאפ, די קרוין וואס האט צעהנדליגער יאהרען בעצירט דעם קאפ פון פוילישען און אלוועלטליכען יודענטום. די כתר-כהונה מיטן כתר-מלכות צוזאמען; ס'איז אוועק פון אונז דער, וואס האט אונזער גרוס פון צוריק אויפלעבענדען פאלק געבראכט אין די הויפען און פאלאצען פון די מאכטהאבענדע פון היינטיגער וועלט און האט פאר זיי אונזער וואונש און פערלאנג פארמולירט, אזוי ווי קיינער האט עס בעסער נישט געקענט אויסדריקען, אז מיר קענען מעהר אזוי נישט לעבען אויף דער גארער וועלט, מיר מוזען אויך אונזער ווינקעל האבען אונטער דער זון וואס לייכט און ווארעמט אלע מענשען...

און די פהרער פון דער וועלט - פאליטיק, אנהויבענדיג פון באלפור'ן ביז דעם פויפסט אין רוים, ביז דעם פיהרער פון דער לעצטער מלוכה, וואס האבען זייער הסכמה אויף דער באלפור-דעקלאראציע געגעבען — אלע האבען זיך צוגעהערט צו די רייד פון נחום סאקאלאוו —

*

ס'ציטערט די פעדער אין האנד און די אויגען זענען געווענדעט קיין לאנדאן, דארט, וואו נאך עטליכע שעה וועט פארקומען די ציטוויליגע קבורה פון גרעסטען זוהן פון אונזער דור, ווארף אוועק די פעדער. ס'איז קיין פעולה נישט דו וועסט נישט געפינען יעצט דעם פאסיגען ווארט און די פארם, אין וועלכע צו בעקליידען דיינע געדאנקען און אויסדרוק פון דיין טיפען צער, וועלכער גרעניצט זיך מיט כלות הנפש.

מ'מוז דאך זיין א צווייטער נחום סאקאלאוו אום קענען געפינען דעם ריכטיגען אויסדרוק און קענען אויף א ריכטיגען און געהעריגען אופן מספיד זיין נחום סאקאלאווין.

און קיין צווייטער סאקאלאוו איז נישטא. לאנגע דורות האבען געווארט ביז אין ווישע- גראד אויפן ברעג פון דער פוילישער ווי... זאל געבוירען ווערען דער, וואס האט אין... פערנומען דעם קלאנג פון די דורות, וואס... געווען ביז איהם און פיל דורות וואס... קומען נאך איהם — — —

*

ווארף אוועק דיין פעדער. פערשוועך נ... היילינקייט פון דעם מאמענט, ווען די ערד... צו פון אונז די גרויסע מתנה, וואס דער... האט אונז געגעבען. צי זעהסטו נישט, ווי... יהושע, ישעיהו, ירמיהו, הערצל, ביאליק... אויפגעשטאנען אום ארייננעהמען אין... של מעלה זייער גלייכען גרויסען חבר נח... יוסף-שמואל און מרים-גיטעל. — — —

און דו קליינער תלמיד זיינער, הצעיר... תלמידיו, רייס קריעה אויף דיין רבי'ן, ווי... דיין טאטען, שטעל זיך מיט'ן פנים צום... פערשטיק דיינע טרעהרען און זאג:

„יתגדל ויתקדש שמה רבא!"

משה לי...

לאדז, מיטוואך, אין טאג פון דער קבורה.

ציוניזם, ארץ-ישראל און דער סאציאליז...

— 2 —

עס פעהלט גארנישט אין ארץ-ישראל, סיי פון דעם וואס מיר בעקעמפען, סיי פון דעם, וואס מיר פערטיידיגען, און אזוי ווי דאס איז א פריש לאנד, פריי פון רוטינע, וואו אלץ בעוועגט זיך און איז בעוועגליך, וועט דארט אויך זיין פיל לייכטער צו געפינען דעם גלייכגעוויכט, ווי אין וועלכען עס איז אנדערען לאנד, אויף וועלכען עס לאסטעט די ירושה פון געשיכטע און טראדיציעס.

עס איז פערהאן קאפיטאל אין ארץ-ישראל און עס האלט אין וואקסען: אין 1932 — דריי מיט א האלבען מיליאן פונט, אין 1933 — 6-7 מיליאן, אין 1934 — אומגעפעהר 10 מיליאן. אינוועסטירטער, ארבייטענדער קאפיטאל, און אויך, ווי אין אנדערע לענדער, אומטעטיגער, „שלאפענדער" קאפיטאל. אין 1932, באנק-פקדונות: 7 מיליאן פונט, אין 1933 — 11 מיליאן, אין 1934 — 14 מיליאן.

אויך די ארבייטס-ענטוויקלונג אין לאנד איז אויסגעצייכענטע. קיין כחות געהען נישט לאבד. פערקעהרט. עס פעהלען אויס ארבייטס-קרעפטען. מען האט דארט נישט צו בעקעמפען קיין עקאנאמישע סטאגנאציע, קיין נישט אויסנוצען פון קאפיטאל און ארבייט, קיין צעפוילעניש פון די פראדוקטיווסטע כחות, אט די אלע מכות, וואס האבען היינט געטראפען אפילו די שטארקסטע פעלקער. מען פערלאנגט פון דרויסען נייע רעזערוו-כחות, וואס וועלען זאפארט געפינען אין לאנד זייער אנווענדונג. מען רופט זיי, מען בעשווערט זיי צו קומען וואס גרעסער און וואס שנעלער.

דאס זענען אויך די כחות פון דעם נאציאנאלען קאפיטאל, געזאמעלט פון די צוויי ציוניסטישע פאנדען, כדי צו האבען וואס מעהר „נאציאנאליזירטען" באדען, כדי צו פערגרעסערען דאס נאציאנאלע פערמעגען, כדי אויפצובויען אויף דעם באדען די מיטעללאזע מאסען פון די יודישע ארבייטער.

דאס זענען אויך די כחות פון הענד, פון מוח פון דער ערד, זיי קומען, אבער נאך אלץ נישט אין א גענוגענדער מאס.

עס איז נאך, זיכער, נישט אלץ פארבערייטעט אין לאנד, כדי געהעריג צו פערטיילען די אלע כחות, כדי אויסצומיידען א נישט-גענוגענדע פארטיילונג, געוויסע פעלערען און מיסברויכען, וואס ווערען א שטערונג אויפ'ן פרייען ענטוויקלונגס-וועג.

עס איז אונפערמיידליך היינט פאר ענגלאנד, פאר דער מאנדאט-מאכט, זי זאל זיך ענטשליסען אנדער איינשטימען צו ערפילען די שליחות פון מאנדאט און פאוואריזירען די יוגענדליכע ענטוויקלונג פון דעם לאנד, וואס דער פעלקער-בונד האט אנפערטרויט איהר ערפאהרונג און איהר לאיאליטעט. עס פאסען זיך שוין מעהר נישט איהרע פערדאכטען און ספקות אין בעצוג צו דער אימיגראציע. ווען די ציוניסטישע ארגאניזאציע פערלאנגט פון איהר, אויף א בעגרינדעטען אופן, 20,000 סערטיפיקאטען, דארף זי געבען די 20 טויזענד, און נישט טראפענווייז, צוערשט 7,000 און נאכהער לאזען ביי זיך ארויסרייסען נאך 3 טויזענד. עס פעהלען הענד אין ארץ-ישראל און מיליאנען הענד בלייבען פערלייגט אין דער ארבייטסלאזער אייראפא.

עס איז אונפערמיידליך, אז די אראבער זאלען מאכען שלום מיט דער יודישער איינוואנדערונג, אויב זייער הסכמה וועט נישט קומען פון אויבען, וועט זי מוזען קומען פון אונטען. און זי קומט. דער בעשיידענער אראבישער פועל פערשטענדיגט זיך מיט'ן יודישען קליין-פועלטום אזוי גוט, ווי די יודישע און אראבישע אינדוסטרי-ארבייטער. מען האט עס געזעהען ביי דעם שטרייק פון דער חיפה'ער „איראק פעטראליאום קאמפאני" וואו די „הסתדרות" האט אויסגעהאלטען די אראבישע ארבייטער.

עס מוז אומבאדינגט א סוף געמאכט ווערען צו דער שפעקולאציע, צו דער דאזיגער צרעת פון פראספערירענדע לענדער, וועלכע בעשווערט דעם אויסקויף פון נאציאנאלען באדען פאר'ן קרן-קימת, פערשטאפט דער שאפונגס-קאפיטאל פון דעם יודישען פויערטום, פילט איבער די יודישע שטעט און צושטערט די נויטיגע הארמאניע צווישען יודישען דארף און שטאט.

עס איז אומבעדינגט נויטיג, אז דווקא די פערפאלגטע, די פערמשט'ע, די ארבייטסלאזע יודען פון דער גארער וועלט, די, וואס פערמאגען מעהר גארנישט און קענען מעהר גארנישט אויפטון, אז דווקא זיי זאלען די ערשטע געניסען פון די אימיגראציע-סערטיפיקאטען.

איך בין גליקליך צו קאנסטאטירען, אז כדי צו בעקעמפען די אלע געפאהרען און צו רעאליזירען די אלע בעדערפענישען, עקזיסטירט שוין אין ארץ-ישראל, צוגלייך מיט די דערמאנטע אינסטיטוציעס און אין אנ'ענגערע צוזאמענארבייט מיט זיי, אנ'ארגאניזאציע, וואס איז דורכגעדרונגען פון אונזערע אידעען און פון אונזערע שיטות.

די „הסתדרות" און די ארבייטער - פארטיי (מפא"י) העלפען דעם קרן-קימת און קרן היסוד צו פערווירקליכען דעם ווערט פון פראדוקטיווער גערעכטיגקייט, וואס איז אויך די עקזיסטענץ-בערעכטיגונג פון דעם ציוניזם.

די שנעלע ענטוויקלונג פון דער „הסתדרות", וועלכע האט פערגרעסערט איהר מיטגלידער-צאהל פון 4433 אין יאהר 1920 ביז איבער 80 טויזענד היינט-צו-טאג, און וועלכע פערמאגט א גאנצע סעריע פון ארבייטער-ארגאניזאציעס, פראדוציע און קאנסום-קאאפעראטיוען, אין שט... און דארף, א פראספערירענדע ארבייטער-... א ברייטע שול-נעץ, פערשידענע ארטיסטי... דיקאלע און ספארטיווע אינסטיטוציעס, און... וויקלונג פון דער ארבייטער-פארטיי, וואס... ספירירט די גאנצע ארבייטער-בעוועגונג א... יודישע קאלאניזאציאנס-ווערק אין ארץ-ישר... דאס זענען די בעסטע גאראנטיעס פאר ד... ציאלער רייפקייט פון דער יודישער היים.

די מיין פריינד וואנדערוועלדע, בעגר... די דאזיגע ארבייטער- און סאציאליסטיש... ניזאציע פון ארץ - ישראל און פערשפ... אונזער אונטערשטיצונג אין זייער שעה... ערהאבענער שליחות

לעאן ב...

דער „טשאס" זוכט מעגליכקייט צו לעזנ... דאס יודישע פראבלעם

דער קאנסערוואטיווער „טשאס" האט אנגעהויבען צו דרוקען א רייהע ארטיקלען וועגען „דער מעגליכקייט צו לעזען דאס יודישע פראבלעם". די צייטונג האט קודם כל טענות צוליב דעם וואס דער ארטיקעל פון גראף הענריק לעדוכאווסקי, וואס איז געווען געדרוקט אין „טשאס" אין פעברואר און וועלכען דער אויטאר האט אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט אפצוגרענעצען דעם אנטיסעמיטיזם א פאזיטיווען פראגראם אין דער יודישער פראגע — האט נישט ארויסגערופען אזא דיסקוסיע ווי דער אויטאר האט זיך עס געוואונשען. דער אויטאר — שרייבט די צייטונג — האט געוואלט א דיסקוסיע איבער די רעאלע אופנים צו לעזען דאס דאזיגע פראגראם.

די צייטונג נעהמט דאן איבער צו אנ'אנאליז פון דעם יודישען פראבלעם אין פוילען און ווייזט אן אז עס זענען פאראן צוויי פראגראמען אין דער יודישער פראגע, ביידע זענען אבער — לויט דעם „טשאס" — נישט קיין פאזיטיווע. דער ערשטער, דאס איז דער פראגראם פון די אנטיסעמיטען וואס ווארפען אפ יעדע אסימילאציע פון די יודען און פאדערן איזאלאציע, באיקאט, און דאס בעזייטיגען יודען פון אלע געביטען אין א שנעלען טעמפא. דער דאזיגער פראגראם ערווארט אז די דאזיגע מעטאדען וועלען גורם זיין א שטארקע עמיגראציע פון די יודען פון פוילען. די אנטיסעמיטען פערטראכטען זיך דערביי נישט איבער דעם וואוהין די עמיגראציע זאל געהן אויב אין פאלעסטינע ווערען אנגעווענדעט אימיגראציע בעגרענעצונגען. די צייטונג מאכט דעם אויספיהר אז דאס פערווירקליכען דעם פראגראם וואלט די יודישע בעפעלקערונג דערפיהרט צו א האפנונגסלאזער לאגע, זי וואלט נישט געהאט גארנישט צו פערלירען און וואלט דעריבער פאר יעדען פרייז געשטרעבט צו א איבערקעהרעניש.

פון דער אנדערער זייט ווידער שטעהט דער פראגראם, וואס ווערט רעפרעזענטירט דורך די פארשטעהער פון דער יודישער בעפעלקערונג אין די פוילישע פארלאמענטען. דער דאזיגער פראגראם פאדערט אז עס זאלען אפגעשאפט ווערען די בעגרענצונג פון דער גלייכבערעכטיגונג וואס עקזיסטירט אין דער פראקטיק דורך צולאזען יודען אין דער מלוכה-דינסט ווי אויך עס זאל זיי מעגליך געמאכט ווערען דאס בעזעצען זיך אויפן לאנד. דער דאזיגער פראגראם האלט דער „טשאס" רעכענט זיך נישט מיט דער ווידערשטאנדליכער לאגע און אויך נישט מיט די שטימונגען פון דער נישט-יודישער בעפעלקערונג פון דער פוילישער מלוכה.

דאן געהט די צייטונג איבער צו בעטראכטען — לויט איהר מיינונג — דעם פאזיטיווען פראגראם פון לעזען די יודען-פראגע. קודם כל ווארפט זי אפ דעם פראגראם פון אסימילאציע, ווייל שוין „נישט די פאליאקען און נישט די יודען גלויבען שוין נישט אין דער מעגליכקייט פון מאסען אסימילאציע און זיי ווינשען זיך דאס אויך נישט". דער „טשאס" לאזט נאך צו אסימילאציע פאר יחידים וועלכע עקזיסטירט און וועט שטענדיג עקזיסטירען און דאס נאר פון אזעלכע יחידים, וואס זענען שוין זייט איניגע דורות ערצויגען געווארען אין דער פוילישער קולטור, ווייל „אפילו אין פוילען ווען די אויסערליכע אסימילאציע ד. ה. די שפראכליכע און פון די מנהגים איז שוין פולשטענדיג אדורכגעפיהרט, ווערט זי נישט שטענדיג בעגלייט פון א אינערליכע אסימילאציע, וואס בעשטעהט אין אננעהמען די פוילישע קולטור און פוילישען שטאנדפונקט אין מלוכה-פראגען".

דער היפוך צו דעם אסימילאציע פראגראם איז דער פראגראם פון דער איזאלאציע פון יודען, ד. ה. אז בלייבענדיג אין פוילען זאלען די יודען זיין פולשטענדיג איזאלירט פון די נישט-יודען. אזא איזאלאציע איז בשעתו רעאליזירט געווארען אין מיטעלאלטער אין דער פארם פון „געטאס".

דער „טשאס" האלט אז דער פראגראם וואס ווערט ארויסגערוקט פון די אנטיסעמיטען איז נישט אויספיהרבאר אויב עס האנדעלט זיך וועגען א בעפעלקערונג וואס בילדעט א בעדייטענדען פראצענט פון דער בעפעלקערונג. אפילו אין דייטשלאנד — האלט די צייטונג — האט די איזאלאציע ארומגענומען דאס גאנצע געביט פון קולטורעלען און פאליטישען לעבען און האט זיך אבער נישט געלאזט אדורכפיהרען אין דער פריוואטער ווירטשאפט. אין פוילען וואס האט א 10 מאל גרעסערע יודישע בעפעלקערונג ווי דייטשלאנד, און וואו די איבעריגע בעפעלקערונג איז אויך ווייניגער איינהייטליך ווי אין דייטשלאנד איז דער דאזיגער פראגראם נאך שווערער אדורכצופיהרען.

איבעריגענס האלט די צייטונג, אז אזא איז... וואלט נישט געווען קיין לעזונג פון דער יודען... נאר א אפשיבונג, ווייל אין א 10 אדער... ארום וואלט מען ווידער געמוזט צוטרעטען... לעזונג. און דאס וואלט געווען נישט געוואונ... „טשאס" וואלט געוואלט א ראדיקאלע לעזו... די לעזונג איז — לויט דעם „טשאס" —... אויף איין אופן און, נעמליך דורך עמיגראציע.

דאס עמיגראציע פראגראם — מיינט די... — וואלט געווען א לעזונג צו וועלכער פיל... וואלטען מסכים געווען. „די עמיגראציע פון... פון פוילען ווינשען זיך ניט די אנטיסעמיט... אויך נישט-אנטיסעמיטען עס ווינשען עס אויך... ריגענס די יודען אליין, מינדעסטענס דער... טענדער טייל יודען וואס אסימילירט זיך נ... דער פוילער בעדייטונג פון ווארט, ד.ה. אזעלכ... אונטערלינען נישט דער אינערליכער אסימילא... עמיגראציע וואלט אלזא געווען א אידעאלע... לעזונג פון דער יודישער פראגע".

עס זענען דאך אבער פאראן קאלאסאלע... ריגקייטען ביים לעזען דאס דאזיגע פראגראם... דארף האבען פאסיגע אימיגראציע לענדער... „טשאס" האלט „די דאזיגע שוועריגקייטען... קענען געלעזט ווערען אויפן וועג פון צוזאמ... צווישען פיהרער פון דער פוילישער און יוד... געזעלשאפט אין פוילען, וואס זאל זיין פערענ... א לענגערע צייט אין א רוהיגער אטמאספ... דער אונגעוואונשטער אויפרעגונג".

ווי אזוי דאס זאל געשעהען זאגט דער... צו ארומצורעדען אין א רייהע ווייטערדיגע א...

„איך קען היינט מעהר נישט האלטען דאס ווארט, וואס איך האב געגעבען"

באיקאט פון די היידעלבערגער אוניווערזיטעטס-פייערונגען

ניו-יארק (יט"א) אין 1877, ווען דער היינט וועלט-בעריהמטער אנטראפאלאג פראפ. ד"ר פראנץ באאז האט געהאט אבסאלווירט די היידעלבערגער אוניווערזיטעט, האט ער זיינע אוניווערזיטעטס-קאלעגען געגעבען דאס ווארט, דאס אויב ער וועט לעבען, וועט ער קומען קיין היידעלבערג, כדי צו בעטייליגען זיך אין די פייערונגען אין 1935 פון דעם 550-יעהריגען יובילעאום פון דער אוניווערזיטעט. פראנץ באאז, וועלכער איז פראפעסאר פון דער קאלומביא-אוניווערזיטעט, האט איצט געלאזט וויסען, אז ער האט בעשלאסען נישט צו האלטען ווארט צוליב דעם עקעל, וואס ער צוזאמען מיט דער גאנצער קולטור-וועלט פיהלט פאר'ן נאצי-רעושים אין דייטשלאנד.

אונטער קיין שום אומשטענדען — האט דער אלטער געלעהרטער ערקלערט — וועל איך מיך נישט אומקעהרען קיין דייטשלאנד, כל - זמן די דייטשע אוניווערזיטעטען געפינען זיך, אזוי ווי איצט, ... טער דער קאנטראל פון נאצי-רעושים און... קאטאליקען און יודען בלייבען פון די דאזיגע... ווערזיטעטען בעזייטיגט.

פראפ. באאז רעדט וועגען דעם... שטאנד פון דער היינטיגער דייטשער וויס... און בעמערקט, דאס מען קען זיך דערוו... וואונדערען, היות עס איז בעוואוסט, אז... וועגען דעם וויסענשאפט געהט עס דער... דייטשער רעגירונג, אז די סטודענטען פון... טשע אוניווערזיטעטען זאלען זיין פראפאגא... פון די פאנטאסטישע ראסען-אידעען און... איינרעדענישען, וואס האבען נישט די מ... שייכות מיט אמת'ער וויסענשאפט.

פראפ. פראנץ באאז איז איצט אלט... צום סוף פון לויפענדען אקאדעמישען יאהר... איבער אויף עמעריטור.

...ילדער פון יודישן לעבען אין די קליינע שטעטל־עך פון נאצי-דייטשלאנד

...אין ברעסלוי טרעפן מיר אין די קארידארען ...יודישען הילפס-קאמיטעט יודען אויך אנ... ...פון די ארומיגע שטעטלעך, אבער נישט ...עלעמענטען.

... נישט קיין ערד-ארבייטער.

...לאגע פון די דאזיגע יונגע מענשען איז ...פיל ערגער ווי די לאגע פון די מיטעל- ...יודישע פארמערס, וואס ווילען זיך ארויס ...פון פראנקפורט. יענע האבען כאטש אויס- ...ווי קענען סוף-כל-סוף איינוואנדערן אין ...וואו פאר לאנד-ארבייטער זענען די אי- ...טויערען נישט אזוי שטארק געשלאסן. ...איז עס אבער מיט די אנגעלאפענע ...אין ברעסלוי. זיי, די דאזיגע יודען (פון ...קומען נישט פון לאנד-ארבייט. זיי קומען ...טעקסטיל-פאבריקען. זיי זענען אדער רייזענ- ...אדער סתם מענשען, וואס האבען געמאכט ...פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע, וואס אין ...איז זי געלעגען אין יודישע הענד.

...איצט איז די טעקסטיל - אינדוסטריע ארום ...שוין לאנג „אריאניזירט" געווארען, שוין ...אריבער אין ארישע הענד. דער יודישער ...אין דער דאזיגער אינדוסטריע איז שוין ...נישט אזוי גרויס. די צאהל יודען, וואס זע- ...ארויסגעשטויסען געווארען פון דער טעקסטיל- ...עסט, — סיי אלס פאבריקאנטען און סיי ...אנגעשטעלטע, — איז בעדייטענד גרעסער ווי ...צאהל יודען, וואס זענען ארויסגעשטויסען גע- ...פון ערד-ארבייט. זייער לאגע איז בעדיי- ...טראגישער.

...שלאגען די אנגעלאפענע יונגע יודען פון דער ...אפ די שוועלען פון יודישע ארגאניזאציעס ...ברעסלוי, סיי נאך ממשות'דיגער הילף, און ...נאך מעגליכקייטען פאר אויסוואנדערונג, סיי ...אומויסטע מיטאגען און סיי נאך סערטיפי- ...קיין פאלעסטינע, אדער רייזע-בילעטען קיין ...ענטינע.

...די עלטערע יודען, וואס וואלגערן זיך דורך ...אין די קארידארען פון דעם יודישען הילפס- ...קאמיטעט, — זייער לאגע איז נאך פיל הארצרייי- ...סענד. זיי פיהלען זיך פערלוירען צווישען דעם ...פון די יונגע, זיי פיהלען זיך דערשלאגען ...לסטענדיג צובראכען.

... אויב פאר די יונגע קען מען גארנישט ...דאס מינדסטענס געזאגט, קען מען שוין ...פאר אונזערט וועגען! — זיפצען זיי אין ...

...פודעסטוועגען קומען זיי טאג-איין טאג- ...אין הילפס-קאמיטעט צו זעהן און צו הערן.

... אפשר עפעס נייעס?... אפשר אן אומדער- ...טע ישועה!... אפשר א נס, און מען קען ...

...ניסים פאסירען אבער נישט און קיין מעג- ...צום אויסוואנדערן ווערען אויך איבער ...נישט געבוירען. שטעהען די עלטערע יודען ...צווישען די יונגערע און הערען בלויז ...די יונגערע קען דער קאמיטעט אויך ווינציג ...

... וועלכע לענדער דארפען עס איצט נייע ...טעקסטיל-ארבייטער?... ווער דארף עס טעקסטיל- ...ארבייטערן, וואס קיין אנדער שפראך אויסער ...קענען זיי נישט?... ווי קען איבערהויפט ...זיך איינארדענען אלס וואויאזשאר אין א ...ניי לאנד, וואו ער האט קיין אהנונג נישט ...די לאקאלע בעדינגונגען?...

...זאלן, וואס דער הילף-קאמיטעט קען פאר די

(א בריף פון דייטשלאנד)

פון ב. סמאליאר

דאזיגע יונגע פערצווייפעלטע יודען אויפטון, איז — איינצוארדענען זיי אויף אומויסטע קיכען, און אומצושיכטען זיי אויף נייע פראפעסיעס:

— צו מאכען פון זיי שניידער, שוסטער, סטאליארעס, מעכאניקער, און צופאסען זיי צו נייע בעדינגונגען און צו א ניי לעבען.

דער אפאראט פון צופאסען הונדערטער יודישע יונגעלייט צו נייע מלאכות, ארבייט דערפאר אין ברעסלוי מיט גרויס אימפעט. נייע יודישע בעל-מלאכות ווערען דורך דעם יודישען הילף-קאמיטעט אויסגעבאקען יעדע וואך, און יעדען, לויט די עקזיסטירענדע מעגליכקייטען, „עקספארטירט" ווער קיין בראזיליע, ווער אין אנדערע לענדער פון צענטראל-אמעריקע, ווער קיין זיד-אפריקע, און מאנכע אפילו אזוי ווייט ווי יאפאן.

— צרות האבען מיר בלויז מיט אמעריקע! — זאגט מיר דער דירעקטאר פון דעם הילף-קאמיטעט. — צו קריגען א וויזע פאר איינעם קיין אמעריקע, איז אונז פונקט אזוי שווער, ווי איינצוארדענען איינעם צוריק אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע... די עמיגראציע פון אונזער געגענד אין די פעראייניגטע שטאטען איז פאקטיש געשלאסן!!...

נישט קיין אמעריקע, פאהרען יודען פון ברעסלויער געגענד קיין איטאליען, קיין פעסיען, קיין פערו, קיין קאלומביע, — אומעטום, וואוהין מען קען זיך נאר דורכשפארען א וועג.

— איך בין גרייט צו פאהרען אין אירגענד וועלכען לאנד, און צו טון אירגענד וועלכע ארבייט, אבי נאר ארויס פון דייטשלאנד!! — זאגט מיר איינער פון דער גרויסער צאהל יונגעלייט, וואס פילען אן די קארידארען פון דעם הילף-קאמיטעט אין ברעסלוי.

די אנדערע, וואס פערזאמלען זיך ארום אונז, האלטען איהם פולשטענדיג אונטער:

— נעמט אונז ארויס, און מיר וועלען וואנדערן וואוהין נאר אונזערע פיס וועלען אונז טראגען! — בעטען זיי זיך.

אזוי זיי, און אזוי אויך די טויזענדער יודען, וואס מיר האבען אנגעטראפען אין די יודישע הילף-קאמיטעטען אין קעלן, אין מינכען, אין לייפציג, אין האנאווער און אין א טוץ אנדערע קריינד-שטעט.

א גרויסער אויפטוער (סאוויעטישער פעליעטאן) פון ג. קרעז

אזוי שנעל ווי דער חבר ליובטשענקא איז אין דער שטאט פערעיאסלאוו געווארען דער פערוואלטער פון דער קאמונאלער ווירטשאפט, האט ער בעשלאסען צו ווייזען די פערעיאסלאווער איינוואוינער וואס פאר א גרויסער אויפטוער ער איז, ווי די פאנטאזיע ארבייט ביי איהם.

בעקוקענדיג די שטאט מיט זיינע דורכדרינגענדע בליקען, האט דער חבר ליובטשענקא דערזעהן, אז אין פערעיאסלאוו איז דא א ברונעם, פון וואנען מ'שעפט וואסער.

— א ברונים? — האט ער א פרעג געטון ביי א בירגערין מיט רויטע באקען, וואס איז געשטאנען ביים ברונים מיט צוויי עמער און מיט א קראמיסלע.

— יא, טאטעלע, א ברונים. — האט איהם געענטפערט די בירגערין מיט די רויטע באקען. — פון דאנען שעפען מיר וואסער.

— ווייטער וועט דאס אזוי נישט געהן! — האט זיך דער חבר ליובטשענקא צעשריגען. — אלס דער פערוואלטער פון קאמונאלער ווירטשאפט דא אין פערעיאסלאוו, וועל איך נישט דערלאזען אזא צוריקגעשטאנענקייט, אזא אלטמאדישקייט. איך וועל די גאנצע שטאט פערפלייצען מיט וואסער:

— גאט איז מיט דיר, טייערינקער. וואס רעדסטו? וואס הייסט עפעס די גאנצע שטאט פערפלייצען מיט וואסער?!!

— ווי אונזוויסענד! — האט דער חבר ליובטשענקא געגעבען א זאג, שאקלענדיג מיט'ן קאפ. — זעהסט אט דעם טורעם, וואו עס הענגט דער גלאק?

— יא, טייערינקער, איך זעה.

— אט אויף דעם טורעם וועלען מיר אויפשטעלען א גרויסער רעזערוואר. ביים רעזערוואר וועלען מיר אויך שטעלען א פאמפע און מיר וועלען פאמפען וואסער, וויפיל מען וועט בעדארפען.

און ווירקליך, עס האט לאנג נישט געדויערט און אין פערעיאסלאוו זענען אלע געלאפען אנקוקען דאס גרויסע וואונדער, וואס מ'האט, אויפ'ן בעפעהל פונ'ם חבר ליובטשענקא, אויפגעשטעלט א רעזערוואר און ביים רעזערוואר — א פאמפע.

מ'האט געפרובט פאמפען וואסער, אבער עס איז נישט געגאנגען.

דער חבר ליובטשענקא האט זיך שטארק געערגערט, ער האט די גאנצע צייט נישט אויפגעהערט שרייען. אבער די געשרייען האבען נישט געהאלפען — עס איז קיין וואסער נישט געגאנגען!..

— נעמט זיך לינקס — האט דער חבר ליובטשענקא געקאמאנדעוועט. — דרעהט, קוועטשט, בלאזט, שטופט.

די פערעיאסלאווער בירגער האבען געפאלגט. זיי האבען געדרעהט, געקוועטשט, געבלאזען און געשטופט מיט אלע כוחות. אבער ס'איז אלץ נישט געגאנגען.

— מעהר קענען מיר נישט. — האבען זיי געזאגט דעם חבר ליובטשענקא. — ווייל פערשטעהט איהר, חבר טייערער, אז אין די רעהרען זענען פערהאן לעכער. עס געהט נישט קיין וואסער, נאר זאמד גאר. און אט זעהט... זיי האבען געפלאצט, די רעהרען, הייסט עס...

— אויב אזוי, איז צוגעהט זיך, בירגער.

פארטיג געווארען מיט איין גרויסען אויפטו, און בעגראבענדיג דעם איינציגען ברונים, וואס איז געווען אין שטאט און פון וואנען אלע האבען געשעפט וואסער, האט זיך דער טייערער חבר ליובטשענקא פערטראכט, וואס נאך, א שטייגער, קען ער אויפטון, צו מאכען גרויס זיין נאמען?

ער האט לאנג געטראכט, ביז ס'איז איהם ענדליך, איינגעפאלען א טייערער געדאנק.

ס'איז שוין צייט, אז פערעיאסלאוו זאל האבען א פנים פון אן אמת'ער מאדערנער שטאט. שוין צייט אויסצובורקירען כאטש איין גאס אין פערעיאסלאוו.

אבער וואו נעמט מען שטיינער און ציגעל? אין פערעיאסלאוו איז דאס נישטא...

דער חשוב'ער חבר ליובטשענקא האט זיך דער לאנג געטראכט, ביז ס'איז איהם ווידער איינגעפאלען א טייערער בעדאנק, און איינגעפאלען איז איהם דער געדאנק, ווען ער האט דערזעהן די קראמען פון דער שטאט.

— ס'איז דא! — האט ער אויסגעשריגען מיט פרייד. — ס'איז דא מיט וואס אויסצובורקירען די גאסען. די אלע קראמען זענען דאך רעשטלעך פונ'ם אלטען רעזשים, און מ'דארף זיי אויסראטען מיט'ן ווארצעל. העי, קרעמער פערנעמט זיך פון דאנען! — האט ער זיך צושריגען אויף די פערוואלטער פון די רעגירונגס-קראמען, — גענוג געהאנדעלט. שוין צייט אויסצובויען די שטאט אזוי, אז זי זאל האבען א פנים...

און טאקע באלד נאכדעם האט ליובטשענקא צונויפגערופען די פערעיאסלאווער בירגער, און האט זיי געהייסען צעווארפען די קלייטען.

מ'האט געטון וואס דער חבר ליובטשענקא האט געהייסען. מ'האט צעווארפען די קלייטען, אז ס'איז אזש געגאנגען א רויך, און אין שטאט איז פון דעם געווארען אזא שטויב, אז מ'האט געקענט דערשטיקט ווערען.

און ווידער איז מען אין פערעיאסלאוו געלאפען קוקען אויפ'ן גרויסען וואונדער.

— רייסט, ברעכט, — האט ליובטשענקא געקאמאנדעוועט, — פיהרט ציגעל, טראגט שטיינער, ברוקירט די גאס...

— וואס ציגעל? ווער ציגעל? — דאס איז דאך גאר שטויב, — האט מען איהם געזאגט. — די ציגעל זענען שוין אפשר 200 יאהר אלט און זיי צופאלען זיך אויף שטיקלעך...

איבער דער גאנצער שטאט האט זיך א געדיכטער שטויב אין דער לופטען געטראגען.

אויף דער גאס, וואו מ'האט די קלייטען צעווארפען, איז אוממעגליך געווען מיט א וואגען דורכצופאהרען. ביי יעדער שטוב זענען געלעגען גאנצע הויפענס און בערג מיט ליים, און פון די רעגענס און שנייען, וואס זענען געגאנגען, איז דארט געווארען אזא בלאטע, אז ס'איז אוממעגליך געווען דורכצוגעהן.

— איך האב זעהר מורא, אז אויך דאסמאל האט זיך דער ווינשאפטליך-רעקאנסטרוקטיווער עקספערימענט נישט איינגעגעבען, — האט דער טייערער חבר ליובטשענקא געמוזט צוגעבען, בעטראכטענדיג דעם נייעם אויפטו. — ס'איז נאך גוט, וואס עס האט נישט געקאסט קיין סך — סך הכל א דרייסיג טויזענד רובל אין מזומנים, נישט רעכענענדיג די אנדערע אויסגאבען, נו, מילא, זאל שוין זיין אזוי, דער ווינטער וועט אוועק און ס'וועט קומען דער פריהלינג, וועלען מיר דאס מיסט ארויספיהרען ווייט פון דער שטאט און וועלען עס דארט אריינווארפען אין א גרוב. און דערווייל וועלען מיר די גאס, וואו די קלייטען זענען געשטאנען, איינגאנצען צושליסען... צוגעהט זיך, בירגער. וואסי, איהר האט נאך קיין בלאטע נישט געזעהן? צוגעהט זיך!...

און ווייל דער טייערער חבר ליובטשענקא האט בעוויזען, אז ער איז א מענש מיט א רייכער פאנטאזיע און מיט אן אייזערנעם ווילען, האט מען אפגעשאצט זיינע גרויסע פערדינסטען פאר'ן אויפבוי פון פערעיאסלאוו און מ'האט איהם געגעבען א העכערען אמט — ער איז געווארען דער פארזיצער פונ'ם שטאטישען סאוויעט אין פערעיאסלאוו.

(פון דער „פראוודא") פון רוסיש: מ. א.

מלאד
דאן-דאמינגא
ראמאן

נאכדרוק אין א טאג - צייטונג, אפילו טיילווייז — פערבאטען.

...נאך איידער דער פארהאנג האט זיך ארויפ... ...האט זיך געהערט א טופען פון פיס, דער- ...— א רוקען מיט די שטוהלען און ענדליך — ...

...מאוריסיא האט דער דירעקטאר און הויפט-שוי... ...האט געטרעכנט, אז דאס „שטורעמט" מען ... ער זאל זיך בעווייזען.

...האט ער געפונען פאר נייטיג ארויסצוגייען פאר ...פארהאנג, זיך פערניינען פאר ווערטען פובלי- ...און דערקלערען דעם צוועק פון דער היינטיגער ...פארשטעלונג" און אויך אויפקלערען, וואס עס ...אויגען די פיעסע „עקידת יצחק", אדער „פון ...לעבערן", כדי גרויס און קליין זאלען פער-...

...געווארען פינסטער אין סאלאן און ליכטיג ...דעם פארהאנג. א רגע האט עס געווירקט. מען ...געווארען אבער קוים האט זיך מאוריסיא ...בעוויזען פאר דעם פארהאנג און די ליכט פון ...ראמפע איז געפאלען אויף זיין לאנגער, ווייסער ...קלעפטער בארד (ער האט געשפילט די ראלע ...„אברהם"), האט אויפסניי אויסגעבראכען א ...האט ער געמיינט, אז דאס אפלאדירט מען ...צו זיין דערשיינונג, האט ער ארויפגעלייגט ...ער אויף זיין לינקער ברוסט און פערניינט זיך ...ביז אין דעם גארטעל.

...שטורעם האט אבער נישט אויפגעהערט. ...פון פערשידענע ווינקלען האט מען געשרי- ...ארויסגיין די „לינקע"!, „גיהער מיט ...טמאים!", „גיב צוריק דאס געלד!", „פערקויפ-טע נשמה!",

דער ליארם האט זיך צעווארעמט און עס האט זיך אויסגעטראכט, אז א פייערדיגע לאווע רוקט זיך און פערפלייצט דאס טעאטער און באלד וועט עס דערטרייכען צו דער בימה.

עס איז געווארען ליכטיג און מאוריסיא האט דורך זיינע צוגעקלעפטע לאנגע, ווייסע ברעמען געזעהען, ווי אין זאל איז ווייט פון צו זיין א רדעכונג.

א סך פון יענע לייט זענען שוין געווען גרייט ארויסצוגיין, די „פראוועצימערס" האבען זיך געריכט צו דער גארדעראבע, ארויסצוקריגען זייערע היטען און מאנטלען.

ער האט זיך באלד אריענטירט אין דעם, וואס דא איז פארגעקומען, האט ער בעשלאסען צו ראטעווען די סיטואציע, אדער נאך בעסער: זיין פאזיציע. ער האט דערפיהלט, אז ער וועט בלייבען הענגען נישט אהין און נישט אהער, און אז „ריא איז א שטאט פאר טעאטער, זאל איך מיר שוין האבען אזא ליכטיג יאהר"... (זיינס א ווארט), — האט ער ארויסגעכאפט דאס שטעקעלע פון דעם דירינגענט און דערמיט געקלאפט אין סופליאר-קאסטען אזוי הויך, אז א רגע האט ער איבערגעקלאפט דעם געפילדער און עס איז שטיל געווארען.

— סעניארעס, אחינו בני ישראל! — האט ער אויסגעשריגען אין א טאן פון א קעניג, בעת ער וויל איינעמען דאס פאלק, וואס פרעכט אויס אין א מרידה. — אלע זענען מיר שוועסטער און ברידער! (די טמאים, וואס האבען זיך שוין גענאט צווארפען איבער די פערשידענע ארויסגאנג, האבען זיך אפגעשטעלט און אפלאדירט. די קאלאניע האט נאך מעהר געפייפט).

— א טעאטער איז געגליכען צו א באד, און אלע קלאסען פון דער מענשהייט מעגען קומען זיך טובל זיין!

(ווידער אפלאדיסמענטען פון די „לינקע" און אויפרעגונג צווישען דער קאלאניע), און ווען „אברהם אבינו" האט געוואלט נאך עפעס זאגען, איז שוין געווען אוממעגליך. פאליציי האט זיך בעוויזען אין די טירען, די חברה-לייט האבען זיך די ערשטע אפגעטראגען און דער „סטאר" האט געמעלדעט (עס האט סיי-ווי קיינער נישט געהערט), אז די פארשטעלונג ווערט אפגעלייגט.

דאס דאזיגע געשעהעניש האט געגעבען מעהר צו רייד ווי סיי אין דער „קאלאניע" און סיי ביי די „חברה", ווי אנדערע געשעהענישען, וואס האבען גענומען א פיל גרעסערען בעדייט.

די „ענגלישע מלכה", וואס איז אליין נישט בייגעווען די פארשטעלונג, האט זיך אמייסטען געהיצט.

— און זיי ווילען נאך אויף די אויגען נישט לאזען! אז אן אקטיאר מאכט זיך א בענעפיס, וועלען זיי דעם ביסען פון מויל ארויסרייסען?

און כאטש זי האט זיך אזוי געהיצט, איז פונדעסטוועגען נישט געווען מעגליך ביי איהר צו פועל'ן, אז זי זאל די זאך איבערריידען מיט איהר „אויסהאלטער", דעם ריכטער. זי אליין האט געוואוסט, אז זי טאר דאס נישט טאן. זי טאר פון איהם גארנישט פערלאנגען. זי האלט שוין שמאל מיט איהם, ווייל זי האט שוין עטליכע ראנדעוואוען געמאכט מיט איינעם א העד, וואס איז געקומען פון פארא און האט איינגענע שיפען. זי קליבט זיך שוין איבערצולאזען דעם ריכטער און מיטן „נייעם" פערשווינדען.

אין דער קאלאניע איז פארגעקומען א שטיקעל דין-תורה, דער אקטיאר איז געקומען אין דער קליינער שוהל „אוהל יעקב" און דערקלערט מען זאל איהם זאגען, פארוואס מען האט איהם געקוילעט?

האט מען איהם דערקלערט: די קאלאניע וויל זיך נישט צונויפקומען מיט „יענע" אונטער איין דאך.

אפילו זיינע טענות, אז דאס איז „קונסט" און וואס האט קונסט צו טון מיט פאליטיק, האט אויך נישט געהאלפען.

— אדער מיט אונז, אדער מיט זיי — האט מען איהם געגעבען די ברירה.

האט מאוריסיא דאך צוגעזאגט, אז ער וועט זיין מיט דער „פראזע" און וואס טויגען איהם די חברה-לייט, כדי ער זאל זיין נאמען נישט קענען ריינוואשען? (און זיין נאמען איז דאך נישט סתם א נאמען...) האט מען איהם געגלויבט, אנגענומען זיין תשובה, אין פארם פון א מיספערשטענדניש, און ער האט זיך גענומען צוגרייטען א ניי „שטיק" אונטערן נאמען „בידע קוני לעמעל אדער צוויי קעץ אין איין זאק". מען איז אבער געוואויר געווארען אז עפעס האט דער אקטיאר יא צו טון מיט „יענע", אז אפט קומט צו זיי און ער גייט אפילו צו די „לינקע" אויף שמחות און זינגט אוים די לידלעך וואס ער וועט דארפען זינגען אויף דער פארשטעלונג.

פעסטשטעלען האט מען נישט געקענט, ער אליין האט עס געלייקנט, פונדעסטוועגען האט זיך דער חשד פערשטארקט און נישט צונויפגערעדטערהייט, האט קיינער נישט געוואלט קיין קויפען בילעטען צו דער פארשטעלונג און עס איז איהם סתם אנגעקומען מיט גרינע ווערים איידער ער האט געקענט צונויפשטעלען א שטיקעל טרופע.

איז ער ארויסגעגאנגען און א שפיי געטון אויף דער גאנצער „פראזע". געזאגט, אז זיי זענען ערגער ווי די גוים, און אריבע ראהין, וואו מ'האט איהם אויפגענומען ווי צו א'איינעם, ווארום צי האט יא געקענט דאוונען צי נישט, צי ער האט יא געהאט א שטימע, צי נישט, — פאלען האט מען איהם נישט געלאזט און ער איז געווארען זייער חתן..

(פארזעטצונג קומט)

פּראָצעס פון א 15-יאהריגע מערדעריז

זי האט ערמאָרדעט איהר 14-יאהריגע חברטע צוליב א געליבטען א 65-יאהריגען קאוואליער

אנומלעט איז קראקא געשטאנען אונטערין צייכען פון דעם עפּילאָג פון דער קרימינעלער סענ־סאַציע, וועלכע האָט מיט אַ קורצער צייט צוריק אויפגערודערט גאַנץ פּוילען.

עס איז נעמליך פאָרגעקומען פאַר'ן געריכט אין קראָקאָ דער פּראָצעס פון דער 15-יאָהריגער מער־דערין מאַריאַ צאַק, וועלכע האָט געהאַט אַרויסגע־נאַרט איהר 14-יאָהריגע חברטע יוליאַ גראָס אויף די שפּאַציר־פעלדער ביים „בלוואַטאַר", די אַזוי־גערופענע „שקאַרגאַ"־און דאָרט איבער, איהר אויס־געפיהרט איהר שענדליכען מאָרד, דערשטיקענדיג איהר בעסטע חברטע מיט א טאַשטעקע.

די אויספאָרשונג האָט געהאַט אַ שווער שטי־קעל אַרבייט ביז וואַנען ס'איז איהר בעלונגען צו קומען אויף די שפּורען פון דער מערדערין. אָבער גלייכצייטיג מיט'ן ענטדעקען די מערדערין, איז אויך ענטדעקט געוואָרען דער זומפּ פון שמוץ און אויסגעלאַסענקייט, אין וועלכע די כמעט נאָך קינדער זענען שוין טראָץ זייערע יונגע יאָהרען געווען אריינגעשלעפּט.

די 15-יאָהריגע מאַריאַ צאַק, אליין א טאָכ־טער פון אַ פערברעכער און געלד־פעלשער, וועלכער זיצט אָפּ אַ לענגערע שטראָף אין קראָקאָוער תּפיסה, צוזאַמען מיט איהר בעסטער חברטע יוליאַ גראָס האָבען געפיהרט אַ לוסטיג און אויסגעלאַסען לע־בען, צוזאַמענקומענדיג מיט אַלטע, 65-יאָהריגע בעל־ עבירהניקעס מיט וועלכע זיי האָבען גע־פּראַוועט ווילדע, שוין גאָרנישט קיין קינדערישע אָרגיעס אַגב איז כדאי צו בעמערקען, אַז עטליכע פּערזאָן זענען שוין פריהער צוליב דעם פאַר־משפּט געוואָרען פאַר האָבען בעציהונגען מיט די דאָזיגע יונגע מינדעריעהריגע מיידלעך. און עראָ־טישע מעשים, און טאַקי אויף דעם באָדען איז גע־קומען צום מאָרד.

מאַריאַ צאַק האָט איינמאָל פּלוצים ביי איהר חברטע יוליאַ גראָס צוגענומען איהר דעם 65-יאָהריגען געליבטען, וועגען וועלכען ביידע האָבען זיך געריסען, אַז ער איז דער אידעאַלסטער און צופרידענשטעלענדסטער מאַן. האָט טאַקע די גע־ראָס איהר געדראָהט, אַז אויב זי וועט איהר דעם געליבטען נישט צוריקגעבען, וועט זי אַלעס דער־צעהלען און זי פערשיטען.

די צאַק, מורא האָבענדיג, אַז צוליב דעם וועט זיך ענדיגען איהר זאָרגלאָז און צעבאַלעוועט לעבען, האָט אַרויסגערופען איהר חבר'טע גראָס אויף אַ שפּאַציר אויף די איבענדערמאָהנטע פעל־דער, וואו זיי האָבען צווישען זיך געזאָלט אַדורכ־שמועסען און אויפקלערען די אַלע צווישען זיי ענטשטאַנענע מיספערשטענדנישען און קומען צו אַ פּשרה, זייענדיג אָבער אַליין אויפ'ן פעלד, און זעהענדיג, אַז די גראָס וועט זיך פאַר איהר נישט בויגען, האָט זי אויסגעפיהרט איהר שוידערליכען פּלאַן, אַפּרוימענדיג איהר קאָנקורענטקע פון דער וועלט.

(בריף פון קראקא)

נע אָפּגעטועגע מעשים.

דער פאָרזיצער, ריכטער ד"ר שטוהר, ער־קלערט, אַז עס וועט פאָרקומען דער פּראָצעס גע־גען מאַריאַ צאַק, וועלכע ווערט בעשולדיגט אין אויספיהרען אַ מאָרד אין אַ אויפגערעגטען צושטאַנד ער רופט אויס די עדות, וועלכע איז אַ גאַנץ קליינע צאָהל. נעמליך: יוזעפאַ גראָס אין טרויער־קליידער די מוטער פון דערהרגעטען קינד, שראַנציישעק שאַק — דער פאָטער פון דער מערדערין, קאַטאַזשינאַ שאַק — די מוטער, וי אויך מאַריאַ קענסעק, אַ 10-יאָהריג קינד, נאָכ'ן פעסטשטעלען די אנ־וועזענהייט פון די עדות, טרעט צו דאָס געריכט צו דער אייגענטליכער אַרבייט.

אָבער באַלד נאָכדעם, ווי עס ווערען אָפּגענומען די פּערסאָנאַליען ביי דער מערדערין, שטעלט דער פּראָקוראָר אַ פאָרשלאַג, אַז צוליב דעם, וואָס אין דעם פּראָצעס דאַרף זיך אָפּשפּיגלען די פערדאָר־בענקייט און צעלאָזענקייט פון דעם אונטערוועלט־לעבען און אויך פון די פריהצייטיגע סעקסועלע

פערהעלטנישען פון דער בעשולדיגטער, זאָל דער פּראָצעס פאָרקומען ביי פערמאַכטע טירען.

דער פערטיידיגער ד"ר אַשע ברעננער ערקלערט, אַז טראָצדעם, וואָס ער איז שטענדיג אַ קעמפער פאַר דעם, אַז פּראָצעסען זאָלען פאָרקומען ביי אָפענע טירען, איז ער אין דעם איצטיגען פאַל מסכים מיט'ן פּראָקוראָר.

דאָס געריכט האָט טאַקע בעשלאָסען דעם פּראָ־צעס אַדורכצופיהרען ביי פערמאַכטע טירען, און דעריבער איז טאַקע אויך דער בעשולדיגונגס־אַקט געבליבען פערהוילען פאַר דער עפענטליכקייט און דער עולם, וועלכער האָט זיך פערזאַמעלט אין גע־ריכט, בכדי צו קוויקען זיך מיט די פּיקאַנטע מעשים האָט געמוזט אַוועקגעהן מיט גאָרנישט.

די פערהאַנדלונגען האָבען געדויערט ביז 4 אַ זייגער און דאַן האָט דאָס געריכט אַרויסגעטראָגען דעם אורטייל שוין ביי אָפענע טירען, אין וועלכען די צאַק ווערט פערורטיילט צו אויסבעסערונגס־הויז, וואו זי מוז בלייבען ביז זי וועט פוליעהריג ווערען ביז 21 יאָהר. מיט אַ שמייכעל אויף די ליפּען האָט די מערדערין אויפגענומען דעם אורטייל.

מ. בלאט

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פון טאָג)

—*×*—

מ'האָט אַמאָל געבעטען א מאַטראָז, ער זאָל ...לען א מעשה, וואָס האָט מיט איהם געטראָפען.

— דאָס האָט געטראָפען אין די ווייטע ... האָט ער אָנגעהויבען. איך וועל דאָס אין מיין ... פערגעסען. איך האָב זיך געהאַט אויסגעטון און ... רייניגעשפּרונגען אין וואַסער אריין צו בעהמען ... דאָס וואַסער איז געווען רוהיג און שטיל, ... אָדך געזעהען ווי גרויסער רויב־פיש דערנעהנט ... צו מיר. איך האָב אַרויסגעכאַפּט מיין מעסער ... לאָז געטון אונטערן וואַסער, און פון הונטען ... זיך א לאָז געטון צום רויב־פיש, איך האָב איהם ... לאַנגט מיטן מעסער א שניט אהין און שניט ... ער איז געבליבען א געפּגרטער.

רופט זיך אָן איינער פון די צוהערער:

— אז דו ביסט געווען א נעקעטער, וואו ... גומען א מעסער ?

— הער זיך איין, בחורל, — האָט איהם ... ראָז, א בייזער, א זאָג געטון, — דו ווילסט ... הערען א מעשה, — דו ווילסט דאָך נאָר אנ'...

* * *

— האָט רחמנות, גנעדיגע פרוי, שענקט ... אנ'אָרימע אומגליקליכע אלמנה נעבעך, מיט ... דער ! ווען זי וועט היינט חס־ושלום נישט ... גען איהר בעל־הבית 25 זלאָטעס פאַר איהר דירה ... זי אַרויסוואַרפען אויף דער גאַס.

— און ווער זענט איהר אליין ?

— טאַקע דער בעל־הבית פון איהר דירה.

לִילִיעַן ראַסעל'ס אַ דימענט פינגערל

האָט אָנגעטון צרות יעדען, וואָס האָט זיך צוגעריהרט צום דעם

ווען די בעריהמטע יודיש־אַמעריקאַנער שעהן־הייט און טאַלאַנטירטע אַקטריסע, לִילִיען ראַסעל, איז געשטאָרבען, האָט זי איבערגעלאָזט א גרויס פערמעגען פאַר איהר איינציגער טאָכטער, דאָראָטי, און צו דעם אויך א פינגערל, וואָס מען האָט עס גע־שאַצט און עס האָט איצט אויך די ווערט ארום פופציג טויזענט דאָלאַר. דאָראָטי האָט דאָס פינגערל געטראָ־גען, נאָך דאַן, ווען איהר בעריהמטע מוטער האָט געלעבט, זי איז אויך די איינציגע, וואָס ווייסט פון וועמען און פאַרוואָס די מוטער האָט דאָס טייערע פינגערל געקראָגען, אָבער זי זאָגט נישט אויס. ווען די מוטער איז געשטאָרבען האָט איהר מאַן, דער גע־וועזענער אַמבאַסאַדאָר אין עטליכע לענדער, מור, דאָס פינגערל בעהאַלטען, פריהער אין א פייערקאַסע און דערנאָך דאָס אָזעקגעשענקט צו'אַנדערע דאָראָטי די אַלמנה פון דעם אומשטערבליכען איטאַליענער קארוזא ; דאָס פינגערל איז אויך געוועזען ביי דער שפּאַנישער קעניגין ; איצט ליגט עס און וואַרט אויף אנ'אַנדער בעלן.

איצינד וועלען מיר זעהען, וואָס פאַר אַ צרות די מענשען האָבען געהאַט פון דעם פינגערל — דאָס הייסט : אַבערגלויבישע מענער און פרויען געהען מיט'ן גאַנג, אַז די צרות קומען פון דעם פינגערל.

פאַר אַלעמען האָט דאָס פינגערל געהאַט די געזעצליכע יורש'טע דאָראָטי, ליליען'ס טאָכטער.

דאָראָטי איז אויך געווען אַנ'אַקטריסע ; זי איז געווען פערדרעכענט פאַר א גוטער טענצערין און עס איז איהר פאָרגעשטאַנען א גלענצענדיגע צוקונפט, אָבער דורך א צופאַל, וואָס דאָראָטי וויל נישט אויסזאָגען ווער עס איז שולדיג און ווי אַזוי דאָס האָט פּאַסירט, האָט מען איהר געמוזט אָפּשניידען איין פוס.

נאָך איהר איז געקומען די שפּאַנישע קעניגין.

נו, איטליכער ווייסט, אַז די שפּאַנישע קעניגין האָט קיין האַניג נישט געלעקט : מען האָט דעם מאַן איהרען, קעניג אַלפאָנזא, אַראָפּגעוואָרפען פון דעם טראָן און ער איז געצוואונגען צוזאַמען מיט דער עקס־קעניגין אָפּצוריכטען גלות.

מור איז געווען דער אַמעריקאַנער אַמבאַסאַ־דאָר קיין שפּאַניע, האָט געקראָגען א סך טובות פון דער שפּאַנישער רעגירונג און ספּעציעל האָט איהם וואָרעם אויפגענומען די קעניגין, און נאָך אויסגע־ווירקט פון זייבעטווועגען א טיטול. מור האָט געוואָלט אָפּצאָהלען דער קעניגין פאַר איהרע טובות, און האָט איהר דאָס פינגערל געגעבען א מתנה. ווען די קעניגין האָט זיך אָבער דערוואוסט, אַז ליליען ראַסעל האָט דאָס פינגערל איבערגעלאָזט דער טאָכ־טער, האָט זי דאָס איהם צוריק אָפּגעגעבען. דער־פאַר האָט איהר מור איבערגעלאָזט ירושה פון זיין פערמעגען 1000,000 דאָלאַר. אָבער אויך דאָס האָט זי נישט בעקומען אינגאַנצען אויף דער עצה פון איהרע אייגענע אַדוואָקאַטען. די אַדוואָקאַטען האָבען איהר געזאָגט, אַז אויב די טאָכטער וועט פאָרברענגען די פראַגע פאַר'ן געריכט, וועט מען ביי דער קעניגין וועלען דערגעהען די אורזאַך, וואָרום מור האָט איהר איבערגעלאָזט אַזוי פיל געלד. מען וועט זיך דאַן דערשלאָגען צום פאַקט, אַז דאָס האָט ער איהר אָפּגעצאָהלט פאַר טובות, און דאָס איז נישט שעהן אפילו פאַר אנ'עקס־קעניגין. די קעניגין האָט דעמאָלט איינגעוויליגט צו נעהמען בלויז פערציג טויזענט דאָלאַר.

דאָראָטי קארוזא, אָדער ווי זי רופט זיך איצט, דאָראָטי בענדושאַמ'ן קארוזא אינגראַם האָלדער, האָט טאַקע קיין גרויסע אומגליקען פון דעם פינ־גערל נישט געהאַט. אָבער די בזיונות, חרפּות און בושות, וואָס זי האָט איינגענומען צוליב דעם פינ־גערל, זענען זיכער מעהר ווערט איי... פינגערל.

דאָראָטי ראַסעל האָט זיך דערוויסט ... פאַל, אַז קארוזא'ס אַלמנה טראָגט איהר ...

דאָראָטי איז צוגעקומען צו איהר, ... אַז דאָס איז אמת, האָט זי איהר געגעבען ... דערנאָך איז ערשט די ראַסעל אוועק אין ... וואו מען האָט גע'פּסק'ענט, אַז זי דאַרף ... געבען דאָס פינגערל דער מיס ראַסעל.

דער לעצטער איז געווען פּאָלאַק, ... קאַט, וואָס האָט פערטראַטען די ראַסעל ... ריכט. ער האָט דערנאָך געזאָלט צוגעק... פינגערל פאַר דעם חוב, וואָס איהם קומט ...

ביי פּאָלאַקען האָט מען אין א ... ארום צוגענומען דאָס רעכט צו פּראַקטי...

פּאָלאַק האָט זיך געווענדעט מיט אַנ... וואָס דאַרף אינגיכען פאָרגעבראַכט ווערען, ... ווייל האָט ער קיין רעכט נישט צו פּראַק...

און וואָס איז איצט מיט דעם אומ... פופציג־טויזענט־דאָלאַרדיגען פינגערל ? ... ער איצט אָן ?

דאַרפען דאַרף ער איצט אָנשטאַ... אמת'ריגער יורשטע, ליליען ראַסעלס ... אָבער זי איז אַזויפיל שולדיג דערויף, ... מען זאָל דאָס אַפּילו פערקויפען פאַר ... וואָס מען שאַצט דאָס, וועט איהר אויך ... קלייענער חלק פון דעם.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט־, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אָן
פּיעטריקאָווער 161. טעל. 245-21
פראָנט דריטער שטאָק
פון 10 פריה ביז 2 מיטאָג און פון 7 ביז 9 אוונט
זונטאָג פון 11 ביז 1 מיטאָג
פאַר פרויען א בעזונדער וואַרטע־זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן

L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. ...
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער - שוואַכ...
האַנדלונג און סעקסועלע בע...
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 ...
זונטאָג פון 9—1 פּאַרטיאַג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע...

ר. איזראעל

אויסגעליטערטע נשמות

סענסאַציאָנעל שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

23

— מיר זענען אַהער געקומען אויף אַ רע־וויזיע אין שייכות מיט'ן אַרעסט פון פישעל קאָלסקי.

— דאָס בין איך קאָלסקי, — האָט דער רב געזאָגט, אויף אַ אַזעהר שלעכטען פּויליש, זוכענ־דיג דעם וועג מיט'ן שטעקען, צום אָרט, פון וואַ־נען ס'האָט זיך געהערט די שטים פון דעם פּאָ־ליציי־בעאַמטען.

— איהר זענט איצט נישט נויטיג, פאַניע ראַבינע, — האָט דער בעאַמטער זעהר העפליך געזאָגט. — איהר קענט בלייבען זיצען אויף אייער אָרט, ווען ס'איז אייך שווער אויפצושטעלען און מיט אונז אַרומצוגעהן. זאָגט אונז נאָר פון וויפיל צימערן בעשטעהט אייער וואוינונג?

— פון פיר, — האָט דער אַלטער קוים אַרויסגע־שאַמלעט. — גאָט איז גערעכט און זיין משפּט איז גערעכט.

— איך בעדויער אייך, זעהר ראַבין, — האָט דער בעאַמטער געזאָגט, כמעט מיט טרעהרען אין די אויגען. — אָבער מיר מוזען אונזערס טון. יע־דעס פערברעכען מוז אויפגעקלעהרט ווערען.

— מיין זוהן איז אונשולדיג, — האָט דער אַלטער נישט מעהר אויסגעהאַלטען, און זיך שטאַרק צעוויינט.

דאָס היסטערישע געוויין פון רב, האָט אריינ־געבראַכט אַ צערודערונג. דער עולם, וועלכער

איז אַזוי אויך געווען שטאַרק דערשראָקען, האָט זיך נאָך מעהר צורודערט, ביים אָנבליק ווי אַזוי דער בלינדער רב איז צוזאַמענגעבראָכען. סאָניע איז דרייסט צוגעגאַנגען צום רב, נישט דענהנטערנ־דיג זיך דירעקט צו איהם, האָט זי געזאָגט:

— רבי, איהר דאַרפט די האָפנונג נישט פער־לירען...

באַלד האָט זיך דער רב אויסגעגלייכט, איינגע־האַלטען אין זיך די טרעהרען און געזאָגט:

— ביזט גערעכט, מיין קינד.

ערשט איצט האָט סאָניע אָנגעהויבען צו בע־גרייפען, אַז אַ חוץ דער אַלגעמיינער טראַגעדיע, איז נאָך דאָ פערהאַן אַ גרויסע פּערזענליכע טראַ־געדיע. ביז איצט האָט זי וועגען דעם אַפילו נישט געטראַכט. פישעל איז נאָר געווען פאַר איהר אַ אָביעקט, אַרום וועלכען ס'דרעהט זיך דער שרעקלי־כער ענין, אָבער ער אַליין שפּילט דערביי קיין שום ראָל נישט. זי האָט אין פישלען נישט גע־זעהען די סיבה פון דעם אומגליק און דעריבער האָט זי נישט געפונען פאַר נויטיג, אַז די רע־טונגס־אַקציע זאָל זיך אָנהויבען פון דער זייט. זי האָט אויך פערשטאַנען, אַז אויב ס'וועט אָפּגע־שלאָגען ווערען דער בלבול בכלל וועט ממילא אויך פישעל נישט מעהר זיין דער אָביעקט דערפון. זי האָט געטראַכט:

— ווען מ'וועט שוין אַפילו דערווייזען פי־שעל'ס אונשולד, וועט די פראַגע נאָך נישט זיין געלעזט. ס'וועט הייסען, אַז אַ רעליגיעזער מאָרד איז טאַקע פאָרגעקומען, אָבער דעם מערדער האָט מען נישט געכאַפּט.

איצט האָט איהר עפּרקוועטשט ביים האַרצען. די שרעקליכע לײדען פון רב, מיט וועלכען זי האָט דאָס ערשטע מאָל אין לעבען געדעט, זיין פער־פערשטענדניש פאַר דער לאַגע האָט זי אַזוי בע־ריהרט, אַז זי האָט אָנגעהויבען צו שטעהן דאָס פערזענליכע אומגליק צוגרייך מיט דעם אַלגע־מיינעם. פישעל איז ביי איהר אויסגעוואַקסען צו אַ נאַציאָנאַלען העלד, צו דעם קרבן פאַר דער יודישער בעפעלקערונג און זי האָט אָנגעהויבען צו טראַכטען וועגען איהם מיט גאָר אַנדערע קאַטע־גאָריעס. ער איז געוואָרען ביי איהר אַ ריז פון ליידען, נישט פאַר זיך נאָר פאַר'ן כלל. זי האָט איהם געזעהען ווי אַ הייליגען מערטירער, וועלכער נעהמט שטיל אויף זייגע ליידען און זייגע גוטע, בעטענדע אויגען האָבען זיך אָנגעהויבען אַרייבצו־גנב'ענען צו איהר אין האַרצען...

מאַריאַן אָזשעלאָווסקי, וועלכער האָט נאָכגע־פאָלגט דעם גאַנג פון דער רעוויזיע, וועלכע האָט זיך שוין געהאַט אָנגעהויבען, האָט פּלוצלינג בע־מערקט דאָ סאָניען. דאָס בלוט האָט אין איהם אויפגעקאָכט. באַלד האָט ער אויך בעמערקט די פערזאַמעלטע יודען און ער האָט זיך אָנגערופען:

— הער קאָמיסאַר, זעהט איהר נישט, אַז דאָ קומט פאַר אַ פערזאַמלונג פון יודען. גע'וי'ס רעדט מען וועגען דעם ענין און דערצו איז נאָך דאָ דאָס פרײלײן זאַמערפעלד. וועגען וועלכער איך האָב שוין היינט דערצעהלט.

אָזשעלאָווסקי איז צוגעגאַנגען צום קאָמיסאַר און איהם עפּעס איינגערוימט אין אויער.

— איך האָב קיין שום גרונד נישט דערצו.

— האָט דער קאָמיסאַר אויפ'ן קול געענט... איך דאַרף גאָר ערפילען די איינציגע ... אַדורכפיהרען דאָ די רעוויזיע און פעסטש... רעזולטאַטען פון איהר, הגם איך ווייס פריהער ... אַז דער רעזולטאַט וועט זיין אַ נעגאַטיו...

— הער קאָמיסאַר, איך וואונדער זיך ... וואָס איהר געהט צו צום ענין מיט ... אויס בעשטימטער מיינונג. דאָס וואָלט ... ביי מיר נישט אינגאַנצען אָביעקטיוו, — ... לאָווסקי מיט כעס זיך אָנגערופען.

— אָבער ניין, אַזוי איז עס נישט, ... געמיינט גאָר עפּיס אַנדערש.

סאָניע האָט אַל' קפערשטאַנען. אַלן ... זי געביסען די ליפּען פאַר אויפרעגונג. ... האָט איהר געראָשט. איהרע געדאַנקען ... לאָפען אַזוי ווי אין פיבער, און האָבען ... אָפּגעשטעלט אויף קיין איין מאָמענט. ... גריפען דעם גאַנצען טייוואָלאַנישען פּלאַן ... ווערט דאָ פערוועבט, אָבער זי האָט ... נישט געקענט געפינען דעם מאָמענט, אויף ... זי זאָל זיך אָפּשטעלען און פון וואַנען ... זיך אָנהויבען איהר טעטיגקייט. דער ... געוואָרען אַלץ מעהר קאָמפּליצירט און ... געווען אַזוי לייכט, ווי זי האָט זיך דאָס ... פאָרגעשטעלט. זי האָט אָבער נישט רעזיגני... אויף קיין איין רגע.

— און איך האַלט, אַז דאָ קומט ... אַ פערזאַמלונג, — האָט מאַריאַן געזאָגט... איך וואָלט אייך געבעטען, הער קאָמיסאַר... צונאָטירען די נעמען פון אַלע פערזאַמלט... איך קען זיי אַלע זעהר גוט. ווייל איך ... דער גאַנג זאָל אַמטליך און גערעכט אָ... ווערען, כדי זיך שפּעטער נישט צו ... שום פאָרוואורפען.

(המשך קומט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

אין לאדז וועלן דערווייל נישט פארקומען קיין קהלה-וואהלען

דער ענין איז אויפגעקלערט געווארען אויף א קאנפערענץ פון דעפ. מינצבערג און בילדונגס-מיניסטעריום

אין שייכות מיט די ידיעות, אז דאס בילדונגס-מיניסטעריום האט בעשטימט די קהלה-וואהלען אין גאנצען לאנד אויפ'ן 13טען סעפטעמבער, האבען מיר אויסגעדריקט א ספק, צי די דאזיגע פעראָרדנונג איז אויך חל אויף לאדז, וואו די קאדענץ פון דער קהלה ענדיגט זיך ערשט אין חודש נאוועמבער ה. י.

בדי אויפצוקלערען דעם דאזיגען ענין, האט פרע-זעס מינצבערג געבעטען אפענהאלטען א לענגערע קאנ-פערענץ אין מיניסטעריום פאר אמונות און פאלקס-בילדונג. נאטש. פאטאצקי האט אויפגעקלערט דעם דעפ. מינצבערג, אז די פעראָרדנונג מכח בעשטימען די קהלה-וואהלען וועט פערעפענטליכט ווערען אין פערלויף פון היינטיגען חודש אין „מאניטאר פאל-סקי". די דאזיגע פעראָרדנונג זעהט פאר דאס אדורכ-פיהרען די וואהלען נאר אין די קהלות, וואו די קא-דענץ איז שוין געענדיגט.

פרעזעס מינצבערג האט דערויף געפעטען, אז אויך אין לאדז, טראצדעם, וואס די קאדענץ ענדיגט זיך ערשט מיט 2 חדשים שפעטער, זאלען די וואה-לען פארקומען צוגלייך ווי אין אנדערע שטעט אין פוילען, נאטש. פאטאצקי האט דערויף ערקלערט, אז דאס איז אנ'אויסגעשלאסענע זאך, ווייל דאס בע-שטימען די וואהלען פאר דעם סוף פון דער קא-דענץ איז פערבונדען מיט פערשידענע שוועריגקיי-טען, ווייל מ'וואלט געדארפט אויפלעזען די קהלה-פערוואלטונג, בעשטימען א צייטווייליגע פערוואל-טונג און נאמינירען א קאמיסאר. פאר לאדז אבער איז נישט נויטיג אנצעווענדען די דאזיגע מאס-מיט-לען. דעריבער וועט דער טערמין פון די קהלה-וואה-לען אין לאדז בעשטימט ווערען ערשט נאכ'ן אפלויף פון דער קאדענץ.

וויכטיגער צירקולאר פון העכסטען אדוואקאטען-ראט צו אלע לאדזער אדוואקאטען

וועגען דער ענדעקישער אדוואקאטען-חברותא

(—) ווי מיר דערוויסען זיך, איז די טעג פו-נאנדערגעשיקט געווארען צו אלע לאדזער אדוואָ-קאטען א וויכטיגער צירקולאר פון העכסטען אדוואָ-קאטען-ראט, וועלכער לויטעט:

„אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערעפענטליכטען אין דער פרעסע דעם בעשלוס, פון דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון „נאציאנאלע אדוואקאטען - פער-באנד" — וועלכע פאדערט אויף אלע אדוואקאטען - קאטאליקען איבערצורייסען וועלכע עס איז געזעל-שאפטליכע בעציהונגען מיט די אדוואקאטען - פאַ-לאקען, וואס האבען אפליקאנטען יודען — האט דער אדוואקאטען-ראט אויפ'ן פארשלאג פון מיט-גליד פו'ם ראט, אדוואקאט לאַגאן בערענזאן, פעסט-געשטעלט, אז דער דאזיגער בעשלוס איז אין ווידער-שפרוך מיט דער רעזאלוציע פון אויספיהר-אפטיי-לונג פון דעם העכסטען אדוואקאטען-ראט פון 29. פעברואר ה. י.

דער אדוואקאטען-ראט דערמאנט אלע חברים-אדוואקאטען, מיטגלידער פון דער אדוואקאטען-קאמער, אז אין צוזאמענהאנג מיט דעם אויבען דערמאנטען בעשלוס פו'ם העכסטען אדוואקאטען-ראט, זענען אלע אדוואקאטען מחוי"ב אויסצומיידען אין די געגענזייטיגע בעציהונגען, וועלכע ס'איז ארויסטרעטונגען, וואס האבען א מאניפעסטאציע — און אגיטאציע כאראקטער, און וואס זענען ארויס-גערופען געווארען דורך פעראינליכע חברישע, פראָ-פעסיאנעלע, נאציאנאלע און רעליגיעזע אנטאגאניז-מען.

אין פאל ווען אזעלכע ארויסטרעטונגען מצד אדוואקאטען וועלען ווידער פארקומען, וועלען די דאזיגע אדוואקאטען צוגעצויגען ווערען צו דיס-ציפלינארער - פעראנטוואָרטליכקייט, פאר בעליי-דיגען דעם כבוד פון אדוואקאטען-שטאנד.

סעזאן-ארבייטער קעמפען פאר פערזיכערונגען

אינטערווענץ אין מיניסטעריום

(א) נעכטען איז אין יאניעוואדישען ביורא פון ארבייטס-פאנד פארגעקומען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון די פ"אפעס'אנעלע פע"איינען פון די סעזאן-ארבייטער וועגען זיכערען די סעזאן-ארבייטער אויפ'ן פאל פון ארבייטסלאזיגקייט.

ווי מיר האבען שוין איבערגעגעבען זענען די סעזאן-ארבייטער היינטיגעס יאהר נישט רעגיסטרירט געווארען צו דער פערזיכערונג אין ביורא פון ארבייטס-פאנד און צוליב דעם וועל [illegible] ווינטער-צייט נישט בעקומען קיין אונטערשטיצונגען.

עטליכע קאנפערענצען וועלכע זענען וועגען דעם פארגעקומען האבען נישט געגעבען קיין רעזול-טאט, אויך די נעכטיגע קאנפערענץ האט נישט גע-בראכט צו קיין פערשטענדיגונג, צוליב דעם וועלען די סעזאן-ארבייטער אינטערווענירען ביים מיניסטער פאר געזעלשאפטליכער שוץ.

די האנדווערקער-אויסשטעלונג אין לאדז

די האנדווערקער אויסשטעלונג האט ארויסגערופען גרויס אינטערעס ביי דער בעפעלקערונג. אין גאנ-צען דער ערעפנונג איז די אויסשטעלונג בעזוכט גע-ווארען דורך 15 טויזענד פערזאן, וועלכע האבען בעוואונדערט די אויסשטעלונג.

די אויסשטעלונג איז אפען פון 9 פריה ביז 10 אווענד.

אין פארק קאנצערטירט א מיליטער ארקעסטער. היינט וועט אין רעסטאראן פארקומען א דאנסינג. פון 11 ביז 12 פארמיטאג קומט פאר א מארגען-קאנצערט.

פערזענליכעס

נעכטען איז צוריקגעקומען פון אורלויב און איר-פערגעטומען זיין אמט דער סעקרעטאר פון דער יי-דישער קהלה ה' פנחס נאדעל. ה' נאדעל האט פער-בראכט דעם אורלויב אין ארץ ישראל.

א מבולאטאריום
ביים פעראיין „לינת משמורים"
פילסודסקעגא 21, טעל. 242-55
איז טעטיג פון 10 פריה ביז 4 נאכמיטאג.
עס נעמען אן
דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען,
ווי אויך וויזיטען אין דער שטאט. ס'ווערט אנגענומען אלע זאמטליכע אנאליזען.
דענטיסטישער גאבינעט איז טעטיג א גאנ-צען טאג.
די פערוואלטונג.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענד.

לעצטע טעג! פרייזען רעדוצירט!
גאסטשפילען פון קליינקונסט-טעאטער

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"
ציגעל-גאס 27. טעל. 112-25
דיר.: דוד צעלמייסטער.

היינט פייערליכער 26 יובל-פארשטעלונג
„אראראט"
קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן
היינט, דאנערשטאג, 9 אוונט דער סענסאציאנעלער פראגראם א. ו.
„אוועלט מיט נסים"
מיט דער פאראדיע אויף „יאשע קאלב".
רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער.
דער אנסאמבל (לויט א. ב.): ח. גראסבערג, מ. ראפאל, שיינע מרים, ש. דזשיגאן, וול. גאדיק, סאם היאר, מ. צפענהיים, מ. פולאווער, י. שומאכער. קאנפעראנסיער: וול. גאדיק. דיריגענט: ד. בייגעלמאן. בינע-לייטער: ב. שווארצשטיין.
אכטונג! לייענט דעם מארגענדיגען אנאנס!

דער דעמאנסטראטיווער הונגער-שטרייק

פון די געוו. פרייוויליגע דויערט ווייטער

(א) דער דעמאנסטראטיווער הונגער שטרייק פון די געוו. פרייוויליגע פון דער פוילישער ארמעע, צו ליב דעם וואס מ'האט זיי נישט צוגענומען צו דער ארבייט, דויערט ווייטער. די דעמאנסטראנטען זענען ווייטער באריקאדירט אין זייער פעראייאנס לאקאל פוזשעיאוד 34 און זאגען זיך אפ אנצונעהמען עסען. די פערוואלטונג פון פעראיין האט געפרובט צו וויר-קען אז די דעמאנסטראנטען זאלען פערלאזען דעם לאקאל, דערויף האבען זיי בעקומען אנ'ענטפער אז זיי וועלען דעם לאקאל פריהער נישט פערלאזען ביז זיי וועלען בעקומען ארבייט.

די פערוואלטונג פון פעראיין האט נעכטען אינ-טערווענירט ביים סטאראסטע, אין דער וואיעוואדז-שאפט און דאן ביים לייטער יאגעללא פון ארבייטס-פאנד. די אינטערווענץ האט אבער נישט געהאט קיין ערפאלג און דער דעמאנסטראטיווער הונגער שטרייק דויערט ווייטער.

וועגען פעלשען א... טראמוויי-בילעט

פראצעס אין לאדזער קרייז-געריכט

(א) אנ'אויסערגעוועהנליכער פראצעס איז נעכ-טען פארגעקומען אין לאדזער קרייז-געריכט. דער פראצעס איז געווען כאראקטעריסטיש צוליב דעם, וואס ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען פעלשען א טראמוויי-בילעט צום איבערזעצען פאר... 5 גראשען.

יאן מיכאלסקי פון סטאניסלאווא 14 איז דעם 25 סעפטעמבער געפאהרען אויפ'ן טראמוויי און געקויפט א בילעט מיט א „פושעשאדקע". דער אי-בערזעצונגס-בילעט איז געווען גילטיג נאר ביז 3 א זייגער נאכמיטאג, מיכאלסקי האט פערבעסערט די שעה אויפ'ן בילעט אויף 4 א זייגער.

דער קאנדוקטאר פון טראמוואי, וואו מיכאלסקי האט זיך איבערזעצט האט באמערקט די פעלשונג און געהייסען א פאליציאנט צונויפשטעלען א פראָ-טאקאל. מיכאלסקי איז פערמישפט געווארען אויף 10 זלאטים שטראף.

[illegible]ערשטאג,
מאי
21
ב"ט
[illegible] תרצו

זון-אויפגאנג	3.43
זון-אונטערגאנג	7.36

קיין ארץ-ישראל
[illegible]ליגע רייזעס. גוטע בעדינגונ-[illegible]גען. פינקטליכע בעהאנדלונג.
קיין ווינען 28 מאי פון 75 זל.
[illegible] 7 ימים אויף „קאשטשושקא"
12/6 פון 400 זל.
[illegible]אלענדישע הנהה-פעסער קיין עסטרייך,
טשעכאסלאוואקיי און יוגאסלאוויען.
[illegible]קרסטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
אויספלוגען קיין רוסלאנד.
אינפארמאציעס ערטיילט
דאס יודישע רייזע-ביורא
Union Lloyd
PIOTRKOWSKA 42,
telefon 107-87

פאבאר 1915

[illegible]מען פרייטאג דעם 22 ה.ח. דארפען זיך שטע[illegible]ן [illegible]ם פאבאר:
[illegible]ן דער פאבאר - קאמיסיע נומער 1 (פיעראצ-[illegible] 18) די מיליטער-פליכטיגע פון יאהר-גאנג [illegible] וואס וואוינען אין 5 קאמיסאריאט און זייע-[illegible]מיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות
C Ch. D, E, F
[illegible] דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (פעטריקא-[illegible] 15), וואס וואוינען אין 7 קאמיסאריאט אויף [illegible]ותיות
M, N, O, P

8-טער פינאנץ-אמט אין א נייעם לאקאל

(—) ווי מען אינפארמירט אונז, ווערט דער [illegible]טער פינאנץ-אמט, וועלכער האט זיך ביז יעצט [illegible]ונען אויף פאלודניאווע 52, פון מארגען פרי-[illegible] אן איבערגעטראגען אויף פ. א. וו. - גאס [illegible]קוראטאָ) 1.

וועגען אויסקויפען דאס שטעטישע שעכט-הויז

[illegible]אין צוזאמענהאנג מיט דעם בעשלוס פון דער [illegible]טפערוואלטונג אויסצוקויפען דאס שטעטישע [illegible]שהויז איז נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ [illegible] צווי פארשטעהער פון שעכט-הויז גראף משיקע-[illegible] און דיר. לאטא, ס'איז בעשלאסען געווארען [illegible]ילעגען דעם גאנצען ענין ביז דעם 15טען יולי [illegible]ביז דער צייט זאלען פארקומען אונטערהאנדלו-[illegible] ווענען א פערשטענדיגונג.

KINO TEATR
MIRAŻ
[illegible] LISTOPADA 16
היינט און פאלג. טעג!
ערשטער פילם פון דער אינלענדישער פראדוקציע
אין דער יודישער שפראך
„על חטא"
מאנומענטאלע דראמע פון יודישען לעבען.
נעשאפען אויפ'ן גרונד פון אנ'אמת'ער פאסירונג
פון דער וועלט-מלחמה.
אינסצעניזאציע פון בעקאנטען דראמאטורג
י. מ. ניימאן. אין די הויפט-ראלען:
א. מארעווסקי
ש. דזשיגאן
י. שומאכער
קלארא סעגאלאוויטש
אויסערן פראגראם: כראניק P.A.T.
פרייזען פון די פלעצער: III פלאץ 54 גר.
II פל. 85 גר., I פל. 1.09 זל.
באלקאן 75 גר.

Bronisław HUBERMAN
אין פּראָגראַם: שאַפונגען פון בראַהמס, באַך, ...
נאָוויסקי, שאָפּען, הובערמאַן—בראַהמס, יאָאַכים א. ...
פרייקערטן און פּאַרטערס (א חוץ סטאָל.) אונבעדינגט ...
די פלינקע צאָהל איבערגעבליבענע בילעטן פאַרקויפט די קאַסע פון פילהאַרמ. אג: פון פרייטאָג, ד. 22 ד.ח. 12 ביי טאָג וועט די פילהאַרמ.־קאַסע נישט זיין טעטיג.
שבת, דעם 23־טען ד. ח. 8.45 אָוונט
מייסטער־קאָנצערט פון
J. GIMPEL
פּיאַניסט פון וועלט־רוהם.
דער קעניג פון די פידעל־ווירטואָזען
ווי אויך
זאַל פילהאַרמאָניע
20 נאַרוטאָוויטשאַ 20
טעל. 213-84.

ראַדזשער זעלבסטפערוואַלטונגס־בעאַמטע
קויפען אַן אַעראָפּלאַן פאַר׳ן מיליטער

פּרעזידענט גלאָזעק האָט נעכטען אויפגענומען א דעלעגאַציע פון די בעאַמטע, וועלכע האָבען מיטגעטיילט אַז ס׳ווערט געשאַפען א קאָמיטעט פון אַלע בעאַמטע אומאָפּהענגיג פון פאַראיינס־אַנגעהעריגקייט, כדי צו זאַמלען געלד אויף איינצוקויפען אַן אַעראָפּלאַן פאַר׳ן מיליטער.

ליקווידירט אַן אָקופּאַציע־שטרייק

(א) אין דער דיקטען פאַבריק „געמאַל״ אויף נאַפּטאָווע 1 האָט זיך נעכטען וואָכען געדויערט אַן אָקופּאַציע־שטרייק פון 150 אַרבייטער, וועלכע האָבען פאַרלאַנגט צו העכערען דעם לוין פון 50 ביז 70 פּראָצענט.

נישט קוקענדיג אויף די אָפּגעהאַלטענע קאָנפערענצען האָט זיך דער שטרייק פאַרצויגען עטליכע וואָכען און ערשט נעכטען אויף דער קאָנפערענץ ביים אַרבייטס־אינספּעקטאָר קאַקאָווסקי איז דערגרייכט געוואָרען א פאַרשטענדיגונג און דער שטרייק איז ליקווידירט געוואָרען.

ווער האָט געווינען 30,000 זל.?

אין דעם נעכטיגען ציהונגס־טאָג איז דאָס גרויסע גליקליכע געווינס פון דער מלוכה־לאָטעריע אין דער סומע 30,000 זל. געפאַלען נאָך לאָדז. ווי מיר ווערען געוואָהר, איז דאָס גליקליכע לאָס 16880 געקויפט געוואָרען אין דער באַקאַנטער קאָלעקטור נ. יאַטקאַ אין לאָדז — דערפון האָבען 3 פערטעל געהאַט 3 איינוואוינער פון אונזער שטאָט פון מיטעלער קלאַס און מיט דעם לעצטען פערטעל האָבען זיך צעטיילט אָרימע יודישע אַרבייטער, וועלכע האָבען געשפּילט בשותפות. זיי אַלעזאַמען, אַז דאָס גליק האָט זיי געשמייכעלט אין דעם ריכטיגען מאָמענט...

דענטיסט זשאַדיעוויטש פאָלקאָמעז אומשולדיג
רעהאַביליטירט דורך בורצעוו, רזשעווסקי, די לאָדזער פּראָקוראַטור און אַנדערע מאַסגעבענדע אינסטאַנצען

אין אונזער עהערנעכטיגען נומער האָבען מיר פאַרעפענטליכט א נאָטיץ „צוויי לאָדזער פּראָוואָקאַטאָרען“, אין וועלכער עס פיגורירט אויך, צום בעדויערען, דער נאָמען פון אַלט־איינגעזעסענעם לאָדזער בירגער דענטיסט אַדאָלף זשאַדיעוויטש. די נאָטיץ שטיצט זיך אויף א ליסטע, וועלכע איז איצט פאַרעפענטליכט געוואָרען אויפ׳ן גרונד פון פריהערדיגע אַרכיוו־מאַטעריאַלען.

עס שטעלט זיך אָבער אַרויס, אַז די איצט אין פּוילען פאַרעפענטליכטע רוסישע ליסטע איז אַן אַלטע און טענדענציעז צוזאַמענגעשטעלטע און אַז א גאַנצע רייה נעמען, וועלכע פיגורירען אין איהר, זענען שוין לאַנג רעהאַביליטירט געוואָרען דורך פאַרשידענע סאָוויעטישע אינסטאַנצען, וועלכע האָבען פעסטגעשטעלט, אַז דאָס זענען פּערזאָנען, אין וועלכע די זשאַנדאַרמעריע האָט זיך געוואָלט נוקם זיין צוליב געוויסע סיבות און האָט זיי דעריבער אַריינגעשטעלט אין זייערע ליסטעס אַלס „מיטאַרבייטער“. אויך ה׳ זשאַדיעוויטש איז אַזאַ קרבן פון דער אָכראַנע.

מיר האָבען איצט געהאַט די געלעגענהייט זיך צו בעקענען מיט א גאַנצער רייהע אויטענטישע דאָקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט די פאָלקאָמענע אומשולד פון ה׳ אַדאָלף זשאַדיעוויטש, די דאָזיגע דאָקומענטען זענען: 1) די רעהאַביליטאַציע פון ווי־טעבסקער סאָוויעט פון אַרבייטער־דעלעגאַטען; 2) א בריף צו דעם דאָזיגען סאָוויעט פון בעוואוסטען רוסישען רעוואָלוציאָנער וולאַדימיר בורצעוו וועגען ה׳ זשאַדיעוויטשעס אומשולד; 3) א מעלדונג פון צ. ק. פון דער יודישער אַרבייטער־פּאַרטיי ס. ס., אַז ה׳ זש. איז קיינמאָל קיין מיטגליד נישט געווען פון דער דאָזיגער פּאַרטיי און האָט קיין שום חבר נישט „אַרויסגעגעבען“; 4) א בריף פון ג. לאָדזער פאָלקס־קאָמיסאַר און שפּעטערדיגען לאָדזער סטאַראָסטע ה׳ אַלעקסי רזשעווסקי, דאַטירט פון 25. פעברואַר 1925, אַז אונטערזוכענדיג אין אויפטראַג פון אינערן־מיניסטעריום דעם „ענין זשאַדיעוויטש“ און בעקענענדיג זיך מיט אַלע דאָקומענטען און פּאַליציי־אַקטען האָט ער פעסטגעשטעלט די פאָלקאָמענע אומשולד פון ה׳ זשאַדיעוויטש; 5) א בריף פון בעוואוסטען לאָדזער אַדוואָקאַט פּיאָטר קאָן, אַז אַלס פאַרטיידיגער פון אומצעהליגע „פּאָליטישע“ און שפּעטער אַלס שעף פון אַלע לאָדזער טורמעס נאָמינירט פון בירגער־קאָמיטעט, נאָך דער רוסישער עוואַקואַציע האָט ער אין קיין שום אַקטען נישט בעגעגענט און פון קיין שום „פּאָליטשען“ נישט געהערט דעם נאָמען זשאַדיעוויטש. פאַרקעהרט, ער ווייסט, אַז ה׳ זש. האָט אין 1907 אָפּגעראַטעוועט דאָס לעבען פון די צוויי „פּאָליטישע“ מראָטשקאָ און פראַנטשקאָווסקי; 6) א מיטטיילונג פון דער לאָדזער פּראָקוראַטור, אַז ה׳ זש. איז פאָלקאָמען אומשולדיג און אַז אַלס אַזעלכער איז ער אויסגעמעקט געוואָרען פון דער ליסטע פון די פאַרדעכטיגע; 7) א בריף פון רעד. י. אוגער, אַז זייענדיג אַרעסטירט אין יאָהר 1905 דורך געג. קאַזנאַקאָוו איז ער נאָכדעם בעפרייט געוואָרען פון טורמע ביי דער מיטווירקונג פון ה׳ זשאַדיעוויטש; 8) צוויי בריף פון אינזש. דילאַן און פון אינזש. גאָלדסאָבעל, אַז ה׳ זש. האָט נישט ווייניג מיטגעהאָלפען צו פאַרלייכטערען זייער גורל אַלס „פּאָליטישע“.

קליינער פעליעטאָן
וועגען דעם אַראַבישען ש...

— מיינט איהר דאָך, מסתמא — ... שמעלקי — אַז די גוים זענען נישט געוועזען ... איהר דאָך אידאי, אַז זיי רעדען גלאַט ... וועלט אַרייך?.. אין אויב איהר מיינט אַזוי... איהר במחילה אַ גרויסען טעות!

אָט נעהמט טאַקי צום ביישפּיל ... אין זייער לעצטער מיאוס׳ער געשיכטע ... פון זיי געוואוסט, און ווער האָט זיי געקענט ... כער פּאַליאַק, למשל, האָט עס געוואוסט, ... גאָר דאָ אַראַבער אויף דער וועלט?.. ... האָט מען געוואוסט איז — אַ רייבער, ... וואָס רייבט עפּיס... וואָס רייבט אַ ... רייבט כריין... וואָס רייבט אַ מאָרדע, ... אַנדערש...

זענען זיי זיך געזעסען שטיל און ... רענט שכל און חכמה ביי די אייזלען ... געשטעכעלירט זיך מיט מעסערס, געהאַ... נקבות, געשפּילט זיך מיט׳ן זאַמד אין ... געפּיפּטשעט ליולקעס און געליולקעט ... און ס׳איז זיי גוט און וואויל געווען!

אַלץ הייסט גוט! גאַנצע טעג איז ... אַרומגעקראָכען מיט די באַקעטע ... מען־עס אין דרויסען, געבעטעלט נדבות, ... נער דעם צווייטען בעשווינדעלט און ... און ס׳איז געווען — טוב מאוד, דאָבוש... זשע!

זענען געקומען די יודען: פאַרגר... פאַרשענערט שטעט, אויסגעבויט ספּעציעל ... אויסגעפּלאַסטערט וועגען, איינגעפיהרט ... אויפגעשטעלט פאַבריקען, קאָלאָניעס, ... פּרדסים, געגעבען זיי, די אַראַבער צו ... און פאַרדינען, געמאַכט פאַר זיי בעקוו... לעבען — מיט איין וואָרט זיי געגעבען אַל... קייטען און מיטלען, און — ס׳האָט זיך ... אויס, פאַרבענקט נאָך די אַלטע גוטע ... יוען מ׳האָט זיך, ווי די חזירים געקאַטשע... טע און געפּיפּען אַן אַראַבישען יואַלן...

וואָרום, וואָס. כ׳בעט ענק, האָט ... פעהלט?.. וואָס האָבען זיי געוואוסט ... ניפּעסטאַציעס, שטרייקען און נאָך אַזעלכ... צעס, אדרבא, זאָגט׳ס אַליין?

נו, פרעג איך ענק: זענען נישט ... אליין שולדיג מיט זייערע אויפטועכצ... ערע בויכצען מיט זייערע אַלע דאָס... יוען די אַראַבער וואָלטען געבליבען ... אַראַבעך, וואָלט דאָך קיין שטרייק און ... נישט געווען!

ווידער די אייגענע מעשה: ווען ... יודען, וואָלט אפשר קיין לאָדז און קיין ... און קיין זדונסקע וואָליע און די אַלע ... און שטעטלעך אפשר אויך נישט געווע... מ׳וואָלט פאַרשפּאָרט אַ סך און סך ...

שמילשמ...

זעלבסטמאָרד איז שפּי...
א קראַנקער האָט זיך דערט... אין א וואַנע

(א) אויף אַן אויסטערלישען אופן איז ... גען זעלבסטמאָרד דער 41־יעהריגער פּריד... 4 פון ספּאַקאָיינאַ 34. קוויאַט איז שוין זייט ... רער צייט קראַנק אויף אַן אומהיילבאַר... קראַנקהייט און לעצטענס איז ער געווען אין ... גאַשטשער שפּיטאַל.

קוויאַט איז געווען זעהר נידערגעש... בעשלאָסען צו מאַכען א סוף פון ... אין מאָמענט ווען ער האָט זיך אין שפּיטאַל ... אין א וואַנע האָט ער זיך אַראָפּגעלאָזט ... סער און דערטרונקען געוואָרען. ווען ס׳... געקומען דער שפּיטאַל־דינער איז קוויאַט ... ווען טויט.

„EUROPA“ קינאָ שוין מאָרגען אין
דער גרעסטער און פּאָפּולערסטער קעניג פון די יודישע אַקטיאָרען
לודוויק זאַץ
אין רעוואָלוציאָנס־אַמעריקאַנער ערציפילם פּראָד. 1936/37 גערעדט און געזונגען אויף יודיש א. נ.
„זיין ווייבס געליבטער“ (לא תנאף)
רעזשי: סידניי גאָלדין, שעפער פון די פילמען „מזרח און מעריב“ און „אַנסעל מאַזעס“
דער פילם „זיין ווייבס געליבטער“ איז די גרעסטע סענסאַציע אין יודישען פילם וועזען. די לידער זענען ריהרענד ביז צו דער טיפענייש פון האַרץ. דער פילם איז פון דער וועלט־קלאַנג־אַפּאַראַטור „Western Elektric“.

נאָך וועגן די פאַרלייכטערטע עקזאַמענס
פאַר לערן־יונגלעך און נישט־דיפּלאָמירטע

דער פאַראייניגטער קאָמיטעט פאַר די ענינים פון יודישער מלאכה בעקומט אין דער לעצטער צייט פיל אָנפראַגען, פאַרוואָס די האַנדווערקער־קאַמערען האָבען נאָך ביז איצט נישט געענטפערט די אַלע וואָס האָבען דערלאַנגט ביטעס וועגען צולאָזען זיי צום פאַרלייכטערטען געזעלען־עקזאַמען. אין שייכות דערמיט טיילט מיט דער פאַראייניגטער קאָמיטעט, אַז די האַנדווערקער־קאַמערען קענען צולאָזען צום פאַרלייכטערטען עקזאַמען נאָר נאָכדעם, ווי זיי בעקומען פון דער ענטשפּרעכענדער וואָיעוואָדשאַפט אָדער שול־קוראַטאָריום א בעשטעטיגונג, אַז דער, וואָס האָט זיך געווענדעט וועגען צולאָזען איהם צום פאַרלייכטערטען עקזאַמען, איז בעפרייט פון צושטעלען א ציינגניש, אַז ער האָט געענדיגט א פאָרטבילדונגס־שול.

היות ווי די צייט פון אָט־דער גאַנצער פּראָצעדור געהט אויפ׳ן חשבון פון די פּעטענטען, וועלכע בעמיהען זיך צוגעלאָזען צו ווערען צו די געזעלען־עקזאַמענס מאַכט דער פאַראייניגטער קאָמיטעט פאַר די ענינים פון יודישער מלאכה אויפמערקזאַם די אַלע, וואָס זענען בעשעפטיגט אין האַנדווערק שוין מעהר ווי דריי יאָהר, אַז זיי דאַרפען נישט אָפּלעגען אויף שפּעטער און גלייך דערלאַנגען ביטעס וועגען צולאָזען זיי צו די געזעלען־עקזאַמענס.

גענויע אינפאָרמאַציעס ערטיילט דער פאַראייניגטער קאָמיטעט פאַר די ענינים פון יודישער מלאכה אין וואַרשע (נ׳עצאַלאַ 8 וו. 7) און אַלע לאָקאַלע קאָמיטעטען אויף דער פּראָווינץ. (יטא״)

יעדען טאָג ווערט צוגעשטעלט ווערען די פּאָסט
פאַר די ליעטניקעס אויף די זומער־וואוינונגען

אין דער זומער־צייט ווערט אַקטועל די פראַגע פון צושטעלען בריף און קאָרעספּאָנדענץ אין די דערפער. וואו ס׳וואוינען ליעטניקעס.

דאָס צושטעלען די פּאָסט אין די דערמאָנטע דערפער קומט פאָר זעהר נישט רעגולער און דורכשניטלעך מאָל ביז 3 טעג.

איצט האָט די פּאָסט־דירעקציע בעקומען אין דעם ענין אַן אינסטרוקציע, וועלכע איז אַרויסגעגעבען געוואָרען דורכ׳ן פּאָסט־מיניסטעריום אין פאַרשטענדיגונג מיט׳ן אינערן־מיניסטעריום. אין דער אינסטרוקציע ווערען געגעבען אָנווייזונגען, אַז די פּאָסט מוז צוגעשטעלט ווערען די ליעטניקעס יעדען טאָג.

געוו. לייטער פון טאַבאַק־הורטאָווניע
אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק
ער איז פאַרמשפּט געוואָרען אויף 2 יאָהר טורמע

(א) נעכטען איז אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק אין קרייז־געריכט געזעסען דער 23־יעהריגער הענריק סלאָנעצקי, געוו. לייטער פון דער טאַבאַק־הורטאָווניע פון קאָאָפּעראַטיוו אויף טראַגוטאַ 5. דער פּראָצעס איז פאָרגעקומען אונטער׳ן פאָרזיץ פון ריכטער וושניעווסקי.

דער בעשולדיגונגס־אַקט האָט פאָרגעוואָרפען סטאָנעצקין אַז ער האָט געפעלשט די ביכער און זיך צוגעאייגענט 3500 זלאָטעס.

אויף די געריכטס־פאַרהאַנדלונגען האָט סטאָנעצקי ערקלערט, אַז ער האָט טיילווייז שוין געדעקט די שאָדענס, ווייטער האָט ער ערקלערט, אַז בשעתו האָט מען איהם צוגעגנבעט א קאַסטען טאַבאַק און נישט קענענדיג דעקען דעם שאָדען און מורא האָבענדיג נישט צו פאַרלירען די אַרבייטען האָט ער געדעקט דעם דעפיציט דורך פאַלשערייען.

די עדות האָבען אָבער פעסטגעשטעלט, אַז סטאָנעצקי האָט געהאָלטאַיעט און אויסגעבראַכט דאָס געלד.

דאָס געריכט האָט איהם פאַרמשפּט אויף 2 יאָהר טורמע.

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26.
היינט און פאָלגענדע טעג!
— I —
ערשטער דראַמאַטישער סאָוויעטישער פילם וואָס אילוסטרירט די פּאַסירונגען פון די גאָלד־זוכער א. נ.
גאָלדענער טייך
אין די הויפּט־ראָלען:
Iwan Nowosielcow
Wiera Tonstowa
— II —
סאַלאָן־דראַמע אויסערגעוועהנליכער סענסאַצ. אינהאַלט א. נ.
„די רויטע דאַמע“
אין דער הויפּט־ראָלע:
BARBARA STANWICK
נעכסטער פּראָגראַם: „בר־מצוה“
אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

H.LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגעריש... און געשלעכטס־קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43). טעלעפאָן ...
עמפּפאַנגס־שעה׳ן 8-10, 12-2 און 5-8 ...

זיך אָפּגעשטעלט דער אימפּאָ... פון גאַלאַנטעריע־אַרטיקלען
צוליב די דעוויזן־בעגרענצונגען

(אג) דאָס איינפיהרען דעוויזען־בעגרענצונגען איז געווען אַ שטאַרקער קלאַפּ פאַר גאַלאַנטעריע מאַרק, דער דאָזיגער מאַרק, נישט קוקענדיג וואָס ער האָט זיך שוין אין אַ געוויסער מאָס זעלבסטשטענדיג געמאַכט פון אויסלאַנד, מוז נאָך וועגען אַ סך אַרטיקלען אָנקומען קיין אויסלאַנד, די דעוויזען בעגרענצונגען האָבען אַרויסגערופען תיכּף דיגע פאָלגען פאַר׳ן גאַלאַנטעריע מאַרק דער אימ... פּאָרט האָט זיך כמעט אינגאַנצען אָפּ... עס זענען אויך באַלד פאַרשווינדען פון ... טיקלען וואָס אויסלענדישע אַגענטען ... האָט אין לאָדז אויף לאַגער. עס האַנדל... דעם, וואָס אין ערוואַרטונג, אַז די אַרטי... לען טייערער ווערען האַלטען זיי זיך ... פאַרקויפען

...מיר יאגען אז וואס מיר ...האבען פערשפעטיגט

...ן די איראפעאישע פעלקער האבען מיר ...יידענע געביטען בעוויזען זיך ארויסרוקען ... פערנעהמען דאס ארט, וואס קומט אונז ... האבען עס אבער נישט בעוויזען צו טון ... פון אפשפארונגען.

... דארף דעריבער מיט נחת־רוח פעסטשטעלען ... אין דעם פרט היפען מיר זיך אן ארויסצו־ ...יבען־אן און דווקא אין א שנעלען טעמפא.

...קטע אפיציעלע ציפערן בעוויזען, אז אין ... מוארטאל ה. י. איז די אפשפארונגס־סומע ... גרעסטער פוילישער אפשפארונגס ־ אינ־ ...ל — פ. ק. א. — ארויסגעוואקסען מיט כמעט ... זל., דערגרייכענדיג די אלגעמיינע סומע ...ונגען פון לערך 700 מיליאן זל. די צאהל ... גונס־ביכלעך פון פ. ק. א. איז אין דער ...וואקסען מיט 124 טויזענד, איבערשטייגענ־ ... דער אלגעמיינער צאהל 2 מיליאן. פון די ... צאהלען איז צו הדינגען, אז יעדען טאג קו־ ... אין פ. ק. א. לערך 2 טויזענד נייע פ.ק.א.

...ראזינע ציפערן זאגען קלאר עדות וועגען דער ... פאפולאריטעט פון פ. ק. א. צווישען אלע ...עפטליכע שיכטען און חוץ לזה וועגען גרוי־ ...טרוי צו פ. ק. א.

אפענער בריוו צום פרעזעס פון דער יודישער קהלה־פערוואלטונג אין לאדז

אין עטליכע חדשים ארום ענדיגט זיך די קאדענץ פון דער לאדזער קהלה און עס יועלען פארקומען פרישע וואהלען. נישט קוקענדיג דערויף האט איהר געפונען פאר נויטיג צוזאמענרופען אויף היינט א זיצונג פון ראט און פערוואלטונג פון דער קהלה צוזאמען מיט פערשידענע פערזאנען פון דער שטאט, וועלכע טראגען אויף זיך דעם חותם פון דער היינטיגער קהלה־מעהרהייט, כדי אויסצונוצען אייער מאכט, און די קורצע צייט וואס איז גאנץ געבליבען צו די וואהלען און אנווארפען דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג א רב.

מיר האלטען אזא האנדלונג פאר נישט דער־לאזבאר. דער ענין פון וועהלען א רב איז צו וויכ־טיג, אז מען זאל איהם קענען אפטר'ן אויף אזא אופן, בפרט, אז קירצליך דארפען פארקומען וואה־לען און די יודישע בעפעלקערונג וועט האבען די מעגליכקייט זיך ארויסצוזאגען וועגען דער ביז־איצטיגער קהלה־ווירטשאפט און וועגען די בעדערפענישען אויף להבא. אויב יאהרענלאנג האט אונזער שטאט געקאנט זיין אהן א הויפט־רב, וועט מיר אבסאלוט קיין שום נויטיגקייט נישט זיין צו ערלעדיגען דעם דאזיגען וויכטיגען ענין אין אזא איילעניש, דיקא איצט ביים סוף פון דער קאדענץ פון דער קהלה און דערביי גאר ארויפ־יווארפען אוי־דער געררירקטער יודישער בעפעלקערונג א הוצאה פון צעהנדליגע־ טויזענדער זלאטעס א יאהר.

צוליב די אויבענדערמאהנטע טעמים וועט די ציוניסטישע פראקציע אין דער לאדזער קהלה נישט אנטיילנעמען אין דער היינטיגער זיצונג און וועט נישט טראגען קיין שום אחריות פאר איהר'ע בעשלוסען.

די ציוניסטישע פראקציע אין ראט און פער־וואלטונג פון דער יודישער קהלה אין לאדז.

נטכאַען דעם 11־טען ציהונגס־טאג 4־טער קלאס אין ווידער יאם געווינס

10.000 זל. אויף נומר 165282 ווי אויך דאס טעגליכע געווינס

30.000 זל. אויף נימר 142887

געפאלען אין דער גליקליכער קאלעקטור פון

ב. וויינבערג, פיעטריקאווער 42 פיעטריקאווער 163 פיעטריקאווער 317

גליקליכע לאסען צו דער 1־טער קלאס זענען שוין ביי אונז צו בעקומען!

אויפגעהאנגען זיך אין פאליציי־ארעסט

א שיכורער אוואנטורניק

(א) נעכטען ביינאכט איז אין ארעסט פון 7 פאַ לוציי־קאמיסאריאט אויף מאניושקי 8 בעגאנגען זעלבסטמארד דער 36־יעהריגער יוזעף סאבאלעווסקי פון צעגלאנא 3.

עהערנעכטען אין אווענד איז סאבאלעווסקי גע־נאנגען א שיכור'ער און טעמאכט אוואנטורעס און פערטשעפעט די דורכגעהער. צוליב דעם איז ער אפגעפיהרט געווארען אין קאמיסאריאט זיך אויס־צוכטערן. ביינאכט האט סאבאלעווסקי זיך אויפ־געהאנגען אין דער קאמער אויף זיין אייגען העמד.

דעם זעלבסטמארד האט בעמערקט א פאלי־ציאנט, ס'איז אבער שוין געווען צו שפעט. דער זעלבסטמערדער האט שוין נישט געלעבט. זיין טוי־טען קערפער האט מען אפגעפיהרט אין פראזעק־טאריום.

שטרייק פון בוי־ארבייטער

(א) נעכטען איז אויסגעבראכען א שטרייק פון די בוי־ארבייטער אין דער פירמע פישער.

דער שטרייק איז אויסגעבראכען צוליב דעם, וואס די פירמע האט אנגעווארען קלענערע סטאווקעס. דער שטרייק האט ארומגענומען 50 ארבייטער.

ציהונג פון דער מל:כה־לאטעריע

4־טע קלאס 11־טער טאג

50,000 zł. — 12978, 50932, 192672.
10,000 zł. — 165282.
5,000 zł. — 252, 128028.
2,000 zł. — 15213, 22919, 31642, 44788 59987, 98713, 106382, 117956, 119312, 120675, 127199, 125385, 133612, 138760, 141885, 142495, 144594, 153456, 162480, 166693, 179497.
1,000 zł. — 1929, 11235, 11673, 11527, 20139, 20526, 22626, 23768, 36105, 37931, 41646, 48598, 51925, 71255, 82739, 83410, 86157, 91677, 93862, 100391, 113688, 113208, 120961, 124457, 127524, 141991, 142452, 143430, 143055, 145089, 147239, 149160, 149797, 155306, 168599 168817, 175250, 187546, 187769.

PO 200 ZŁOTYCH.

61 73 158 87 234 964 1110 252 447 520 89 635 39 739 51 68 822 92 2083 122 23 24 72 382 497 659 750 60 61 981 92 3073 111 223 54 418 590 640 859 70 4102 18 41 77 328 458 91 99 561 88 626 30 839 96 952 5107 215 348 561 607 863 90 99 6057 58 65 184 380 93 621 41 813 81 7089 213 311 18 43 79 419 38 547 78 634 61 89 911 28 62 8000 125 33 55 315 409 539 70 640 911 9029 33 46 127 45 294 348 56 69 620 727 47 927.

10241 302 98 403 935 58 11111 18 19 37 208 24 59 310 20 426 40 54 77 604 55 822 82 93 908 64 12059 123 56 79 226 30 76 493 577 669 753 932 94 13030 66 67 241 332 69 79 905 14022 27 46 149 219 450 58 583 626 711 51 15177 230 80 84 328 467 734 831 16221 98 306 57 484 524 38 89 762 80 939. 17108 219 20 435 520 23 64 672 725 870 901 18155 66 206 491 808 99 953 57 61 95 19208 28 334 609 714 23 986.

20065 70 208 330 550 91 772 802 26 66 999 21076 162 337 410 551 67 601 51 960 70 22037 99 128 390 501 751 23204 8 321 39 96 417 50 525 667 782 93 849 966 24110 57 435 59 597 614 44 932 25037 166 217 411 555 823 26 65 76 26104 53 235 652 717 812 27007 211 54 57 62 432 67 736 64 845 28116 53 208 339 484 92 504 40 684 710 14 95 801 949 29274 92 309 447 84 717 819 30 906 25 73.

30010 98 151 225 57 355 76 416 99 503 8 25 717 830 54 31111 238 93 407 650 56 782 85 833 72 964 82 32209 73 560 87 609 12 49 735 33157 66 86 369 70 85 401 41 683 92 93 726 94 972 34199 218 411 24 501 666 769 941 35141 82 262 97 474 516 87 628 59 919 62 36019 68 109 566 615 23 886 37006 45 117 93 288 328 499 691 787 38010 77 115 51 79 202 54 85 319 22 48 94 500 45 65 824 968 39048 229 93 416 692 758 93 803 17 87

40043 66 80 236 87 473 81 658 740 75 78 939 41160 267 307 57 726 864 42013 138 212 535 730 808 70 73 43204 352 65 98 574 627 725 912 85 44069 82 284 422 729 70 89 845 93 908 97 45072 85 205 62 353 415 81 644 708 57 849 932 83 92 46034 53 126 538 50 652 931 47257 67 364 77 667 715 830 931 48028 376 817 94 971 49321 655 83 835 989.

50049 165 237 84 314 443 79 502 747 74 840 68 51129 89 258 386 455 71 566 615 795 925 52034 104 321 489 90 5 662 945 91 53213 311 54 94 6 430 505 711 900 54042 74 255 67 420 563 93 728 967 55113 95 231 321 417 21 731 940 52 56034 47 147 8 445 66 730 48 937 57497 684 712 80 850 6 95 998 58014 15 98 190 342 526 673 773 870 917 59063 271 355 445 535 724 984

60059 63 8 105 377 426 67 579 80 7 639 774 902 87 61148 321 74 411 47 535 47 606 766 836 927 78 85 62335 425 520 55 731 63131 73 279 301 502 24 671 772 993 64167 94 448 727 9 912 49 65012 106 98 310 550 610 717 807 66000 94 277 402 17 661 713 49 807 57 67062 254 456 546 632 785 900 68047 130 237 50 311 73 445 73 579 714 899 69020 35 189 98 251 8 612 46 874 84 963 92

70221 60 426 511 602 35 851 6 905 71372 444 58 545 648 767 807 909 72043 173 90 300 13 437 67 771 876 73032 359 88 420 551 702 49 857 61 987 74134 372 439 501 23 75167 228 368 482 559 620 707 835 76271 84 340 9 68 99 464 924 77023 34 317 88 96 438 561 666 933 78158 281 379 525 609 10 14 754 70 811 98 79320 524 48 604 16 49 86 87 882 935 96.

80032 128 32 225 30 339 41 81 7 463 528 64 86 719 64 66 81121 563 616 31 843 81 82144 365 553 600 735 88 61 83061 172 76 538 780 888 958 84045 59 89 100 340 1 6 79 565 605 714 810 85068 168 96 116 78 346 501 5 794 910 70 86035 432 580 755 853 84 920 347 87169 324 535 716 24 888 974 88013 39 128 96 702 90 594 638 777 88 990 89194 217 19 329 54 59 98 483 517 698 824 47 80 945.

90087 231 450 586 917 91166 211 417 68 518 894 98 92228 601 943 93014 208 18 27 37 50 390 525 755 836 77 916 26 94075 91 216 483 694 724 95151 208 90 340 672 839 931 62 73 96315 417 99 511 669 873 97528 792 98003 187 287 98 740 99008 112 391 467 828 59 84.

100078 190 203 24 49 82 595 625 741 864 977 101061 132 54 87 293 524 69 831 46 985 99 102124 430 54 67 584 644 103250 327 725 964 104135 273 310 515 78 669 887 936 105067 141 52 432 647 93 822 43 926 106043 260 593 718 21 889 107083 90 161 278 393 576 658 860 96 108384 440 550 90 635 913 18 57 60 92 109053 167 267 87 443 89 722 66.

110074 140 367 458 721 33 854 952 81 111005 31 57 71 268 303 451 505 46 604 862 112052 62 64 425 529 30 52 621 53 770 813 70 113073 113 85 313 44 404 51 75 660 775 853 976 114302 61 640 813 918 48 57 61 78 115036 127 37 44 348 89 527 80 640 89 91 836 950 116119 319 55 421 587 639 91 117061 250 579 92 933 118407 568 91 717 897 119090 93 287 307 24 55 445 77 502 681 855.

120119 227 923 121013 189 224 69 312 574 715 30 64 122022 89 94 107 76 239 41 53 62 523 97 682 123093 143 484 549 648 795 810 924 124012 44 53 388 403 16 17 20 37 57 71 962 125009 60 217 336 429 82 551 64 99 774 95 955 58 95 126036 274 332 652 712 35 913 92 127096 114 283 87 95 507 24 99 800 128259 329 36 531 85 777 814 25 74 974 129160 384 4151 8 575 619 73 88 900 57.

130007 219 487 544 687 716 829 903 75 131192 340 87 477 557 801 937 132062 195 231 74 322 27 420 579 798 885 990 133022 546 610 45 733 94 989 92 134018 84 164 213 70 74 409 74 664 758 91 936 91 135164 357 622 905 87 136100 7 213 648 941 137052 102 655 904 11 138028 78 234 57 82 534 750 837 88 961 139143 275 84 380 444 94 509 624 764 850 951.

140347 66 483 647 787 866 96 978 141069 234 84 89 93 98 312 37 72 429 628 787 142070 77 267 339 442 559 72 86 605 24 976 93 143030 57 132 203 69 70 87 313 86 447 59 716 46 73 937 41 45 144028 194 234 334 819 65 969 145034 84 91 128 235 69 525 38 67 837 75 79 944 146234 317 84 455 527 658 719 60 804 16 55 147052 174 76 90 206 30 679 736 44 47 87 905 148077 86 133 83 312 567 687 943 149124 31 52 225 82 356 782.

150054 248 396 541 612 733 870 88 915 70 151382 589 639 720 897 152074 289 320 617 48 62 66 153018 641 751 154036 238 326 98 747 910 14 45 155236 9 328 53 665 77 940 53 88 156028 144 96 310 88 687 827 34 84 157012 310 606 15 47 706 946 85 158055 317 460 563 649 756 929 73 159273 396 411 40 676 715 836.

160092 8 243 385 542 68 610 771 885 997 161012 340 416 606 65 897 162156 238 44 64 74 327 475 99 619 88 727 41 163107 227 400 70 5 529 63 81 638 713 23 32 164107 102 16 70 200 82 394 551 690 797 853 940 165017 239 367 412 18 544 946 166028 291 407 57 531 66 699 738 951 83 167014 120 429 583 609 768 825 80 168161 209 336 409 507 605 754 87 169036 64 643 755 954.

170089 145 6 224 60 86 337 482 686 171003 12 161 201 322 451 532 705 172022 145 6 93 335 515 17 639 61 86 876 88 971 86 173018 427 600 759 822 925 174037 90 196 463 529 777 97 800 76 175070 6 227 39 368 95 430 626 51 730 6 952 176129 326 61 90 536 608 33 892 177042 95 335 416 84 606 796 980 97 178313 35 419 68 601 64 7 700 38 805 914 60 179111 559 75 818 46.

180120 78 481 612 902 34 181121 60 6 234 358 458 526 29 735 73 182264 75 92 369 409 44 630 711 903 183177 306 40 408 566 831 906 60 77 184160 209 500 92 619 94 723 809 981 185470 532 44 57 714 840 986 186100 237 49 383 491 507 40 775 837 66 187348 54 74 463 571 99 830 188013 320 405 500 618 462 189042 186 251 445 631 725 823.

190021 44 135 56 216 49 90 494 579 700 55 191001 23 470 601 2 820 192063 6 8 86 199 214 67 325 90 536 88 820 193013 365 401 52 507 600 194040 60 345 620 823.

CIAGNIENIE DRUGIE.
PO Zł. 200.

178 274 77 379 717 857 1428 641 703 899 2103 60 376 3280 340 74 689 715 4057 121 67 376 80 549 816 19 74 5046 139 94 297 485 758 6189 322 76 721 7207 350 81 822 8208 103 52 217 325 474 9147 518 817.

10069 406 60 96 614 953 11087 532 770 12027 448 13189 244 88 461 77 597 702 62 876 84 14069 424 86 763 822 51 53 904 34 15145 453 592 845 966 16070 166 409 759 17706 18023 859 949 19022 275 568.

20022 190 530 735 867 972 21169 464 625 775 22067 421 705 23010 214 314 687 917 24170 942 25222 343 26047 99 314 454 860 89 940 27005 131 80 312 524 604 88 28166 456 738 29267 356 413 511 805.

30173 91 270 434 665 98 769 908 25 31022 80 225 330 621 758 74 810 90 998 99 32039 341 461 864 33141 56 218 64 93 422 655 924 82 34191 263 398 545 635 35897 36205 775 37142 550 878 84 38267 497 967 39158 234 415.

40388 489 714 90 41246 47 313 426 727 42025 451 503 41 836 99 43008 960 44089 109 21 76 299 381 404 529 696 886 952 45011 100 46200 502 665 786 870 937 47411 625 745 884 98 48342 703 975 49031 378 450 602 706 41 84.

50003 471 92 542 60 844 51310 440 618 839 944 52115 53352 750 54177 564 725 837 55247 58 950 56134 49 638 718 88 950 57164 430 58908 59055 521 800

60108 09 306 61050 281 328 408 71 698 735 95 968 62015 191 220 774 903 84 63252 506 40 56 660 61 777 862 970 64146 447 95 524 680 923 65056 99 271 526 697 66023 328 78 761 830 44 67238 360 412 612 20 729 68074 108 51 441 54 553 780 69007 658.

70184 87 213 64 85 313 82 550 638 71061 495 612 765 834 72071 209 91 379 672 830 73235 71 414 59 597 908 93 74261 363 75238 597 762 935 76391 476 905 77169 255 456 975 78139 239 347 673 743 853 924 79179 324 465 620.

80642 44 92 81059 238 354 418 754 829 82372 719 99 930 83245 63 300 448 517 771 978 84007 26 616 987 85343 79 826 903 86017 416 625 753 87293 418 567 796 868 88103 256 722 49 89192 247 527 687 818 992.

90192 360 572 644 797 966 91288 344 897 92122 697 820 93025 490 571 94173 495 580 95032 48 173 275 335 46 640 719 805 68 96059 495 615 788 952 81 97879 919 98091 237 68 564 725 978 99266 627.

100055 80 372 435 628 48 56 903 101324 426 102165 591 652 58 92 816 43 70 901 103098 580 871 104704 946 105279 495 632 740 106119 255 903 107307 400 99 614 770 108141 452 55 566 76 794 850 109042 211 79 673.

110023 34 76 261 529 620 931 46 75 111131 251 372 603 857 83 112060 494 862 113066 375 883 114108 19 91 233 36 565 620 769 115356 757 821 116062 165 395 918 46 117042 332 451 118104 211 382 91 479 516 706 982 119058 249 467 73 893

120359 585 694 751 825 79 959 121702 04 821 37 41 906 122126 232 396 527 41 61 604 747 123126 219 62 326 44 539 40 124092 438 734 125054 361 90 573 690 835 126195 767 965 127617 90 128579 86 697 803 129040 202 585 96 660 98.

130068 335 791 92 131040 152 372 412 608 959 132506 54 87 519 133070 98 273 581 605 54 768 906 134118 212 312 619 975 135089 118 90 945 136019 232 98 403 544 670 137184 596 761 920 138000 26 48 295 622 708 33 821 42 139029 654 828.

140669 746 49 837 930 141809 86 992 142030 305 26 573 824 73 91 143374 513 58 709 144076 377 619 38 743 895 948 78 145148 343 146450, 508 944 147123 82 281 96 421 546 49 148429 87 556 88 730 71 907 36 149183 288 430 508 608 87 826 56 97 942.

150288 304 682 716 151105 261 332 49 525 730 871 152087 120 538 69 600 153271 342 486 587 900 154030 88 281 351 586 639 76 155168 370 557 980 81 156140 247 482 795 970 157028 115 202 414 515 667 158511 711 49 821 159124 210 382 437 505 11 606 721 82

160347 641 56 738 945 161035 699 851 87 162364 93 163102 534 751 164019 547 639 938 165023 119 307 710 832 79 166179 327 52 620 750 167032 88 318 426 589 782 838 927 62 168065 169204.

170062 161 250 769 926 171099 348 527 604 726 75 809 43 89 172038 215 380 633 828 66 958 173025 95 238 803 911 174344 175245 192 879 959 176017 403 554 83 624 802 177221 619 43 178447 653 871 179050 85 459 600 81 835.

180159 675 703 181102 325 77 558 872 938 182669 768 920 183225 377 418 83 522 614 806 66 184084 589 643 873 921 185645 186426 592 647 773 187125 73 861 79 188083 401 570 697 970 88 189178 322 747.

190986 448 645 97 714 903 191215 412 82 547 192293 414 42 51 522 85 714 41 53 900 193084 459 74 194891.

3-cie CIĄGNIENIE

50.000 zł. — 103820
30.000 zł. — 42008
20.000 zł. — 98026
10.000 zł. — 110807
5.000 zł. — 72433 131870 152899 194400.
2.000 zł. — 3759 11256 18064 34014 35180 50633 56946 77391 84615 90973 95366 97866 104604 107115 109154 126348 132484 132570 145720 148243 148328 163484 168965 188119. 192421 194960.
1.000 zł. — 7970 9126 29956 31245 34431 36912 46710 46855 53832 54795 56434 60724 62001 67949 68553 73002 80019 82978 87186 89099 89606 90073 91103 91690 92340 93337 104459 113644 115316 137115 139615 139727 140718 145420 148098 148715 154198 158510 163342 170705 179603 182509 185947 187353 188480.

PO Zł. 200.

189 526 823 922 1035 100 92 259 345 94 2094 108 361 465 5.9 953 3114 249 908 38 113 537 661 777 815 5032 274 671 96 720 66 946 6248 56 569 816 7049 183 85 506 36 05 76 99 837 55 8174 287 831 9038 113.

10128 36 95 399 880 973 11423 251 698 12234 545 92 651 917 13570 98 14347 88 437 15062 516 985 16100 308 420 675 738 835 927 17086 340 526 668 756 905 18604 40 97 886 19074 102 96 308 14 68 481 617 51 794 843 20180 457 557 908.

21285 358 549 800 77 22304 801 81 24583 732 879 25096 128 212 26074 451 63 937 54 27250 705 28074 293 852 29007 239.

30471 536 687 90 703 858 31291 556 97 24 914 87 32106 257 859 33070 174 210 34214 460 526 947 35007 229 36388 587 701 272 498 38427 971 39131 250 540 601 56 727

40018 84 217 88 971 41009 33 131 63 208 81 406 18 599 42292 318 704 77 43058 123 381 654 63 96 830 31 988 44102 68 355 93 663 251 552 60 605 43 86 760 842 903 46163 591 924 47027 76 114 680 48167 320 571 645 926 769 867 961.

50462 505 920 51128 58 282 399 497 791 52079 135 303 419 694 53447 720 54084 355 619 843 55167 322 469 629 33 861 56129 218 310 500 677 880 57085 377 492 733 49 58091 444 67 95 797 829 988 95 59064 158 503 842 903.

60107 77 86 946 61090 330 550 945 62120 567 698 915 63132 335 596 685 702 963 64436 65718 842 66028 115 249 379 591 67020 198 586 736 68341 69399.

70079 179 413 57 608 71220 379 88 452 916 72176 336 91 611 62 83 968 73058 151 379 957 74410 718 47 982 75270 398 428 84 715 76542 71 672 77244 379 562 697 836 78060 504 09 58 876 79190.

80034 56 287 440 81197 279 494 779 82122 83063 798 979 84138 584 626 85123 335 662 86053 207 673 87257 369 709 827 88193 348 907 39 89038 158 609 853 84 909.

90152 72 390 409 665 787 852 945 91012 408 92134 635 78 746 979 85 93041 381 99 570 668 726 94153 58 540 641 797 803 95040 256 699 930 96061 525 97010 112 235 318 98011 235 575 742 51 922 99003 132 230 479

100163 200 584 714 55 871 101033 111 102174 92 94 466 810 955 103176 273 95 636 104017 40 52 542 627 87 105564 715 881 106141 295 683 993 107145 215 328 473 540 744 72 910 31 108069 113 329 109474 637 52.

110397 406 663 111102 261 399 618 112084 188 217 370 93 450 537 48 113207 633 114015 37 408 711 115281 328 413 49 62 116094 517 21 905 33 117613 95 941 118015 754 119431 545 818 35

120063 202 31 347 723 826 42 908 53 206 374 440 530 122248 349 700 30 33 918 123029 63 196 278 320 124453 83 813 39 508 34 676 705 854 65 126370 86 438 510 665 73 127023 128367 129184 336 490 739 840 910.

130247 536 733 93 848 131069 108 419 520 700 963 92 132219 343 422 810 956 133184 580 808 900 134091 773 135499 692 136249 691 910 137224 301 43 541 138189 480 678 893 108 67 276 334 58 531 934

140499 716 141398 493 550 845 75 142348 39 845 988 99 143083 137 68 84 96 230 802 69 213 329 476 527 641 860 145206 96 300 409 804 922 146000 416 47 725 26 860 94 974 133 274 557 608 85 802 32 148212 76 93 306 632 853 974 149492 828.

150114 74 367 869 151146 217 343 780 834 152056 170 88 246 667 784 889 153189 597 46 95 844 35 154040 418 713 33 819 974 484 883 156165 289 392 668 744 913 157340 841 928 158373 419 623 732 828 900 44 68 418.

161002 71 234 65 350 564 721 162126 218 163007 766 164459 726 58 832 165031 41 115 26 447 750 914 166282 334 435 515 17 59 79 167437 49 89 533 869 168400 32 729 812 290 389 471 999.

170110 218 411 551 606 973 171425 701 982 172363 465 615 97 725 173061 62 65 378 174089 258 754 843 175051 95 573 889 176190 426 69 901 177206 324 487 519 70 868 906 178092 586 616 179046 218 629 971

180012 444 772 831 974 87 92 181017 139 61 619 33 920 65 182036 89 196 455 63 817 119 83 456 701 69 844 956 184011 16 769 885 185398 453 671 730 855 931 68 78 186050 66 511 653 818 28 187799 188112 88 363 453 189030 143 471 713 896.

190131 44 94 435 748 841 927 191149 275 960 192040 123 88 677 92 706 193103

אפטייקען

(א) היינט בינאכט דיזשורירען: קאצפערקע־וויטש, זגערזשער 54; ריכטער, 11 ליסטאפאד 86; זאנדעלעוויטש, פעטריקאווער 25; באיארסקי, פוזשע־יאזד 19; ריטעל, קאפערניקא 26; ליפיעץ פעטריקא־ווער 193; קלאפאטאווסקי, זשגאווסקא 147.

א יודיש מיידעל איבערגעפאהרען גע־וואָרען דורך אנ׳אויטא.

נעכטען האלב עלף אינדערפריה האט אנ׳אויטא אויף עק דווארסקא און זגערזשער איבערגעפאהרען דאס 9־יעהריגע יודישע מיידעל חנה סקורקא (זשי־דאווסקא 2). דאס מיידעלע איז ערנסט פערוואונדעט געווארען און א שווערען צושטאנד האט מען זי אפ־געפיהרט אין אננא־מאריא שפיטאל.

אונטערגעווארפען א קינד

(א) אין טויער אויף קאוויענסקא 10 האט מען אונטערגעווארפען א קינד פון אנ׳ערך 2 חדשים אלט. דאס קינד איז איבערגעפיהרט געווארען אין שטאָטי־שען ערציהונגס היים.

גנבות

(א) אויף עק ניסקא און ראקאמשינער איז בע־גנבעט געווארען א קאסע מיט צוקערווארג, וואס געהער צו יאן פאלוכא.

אויף אנ׳עהנליכען אופן איז בעגנבעט געווארען דער קיאסק אויף עמילא 33 וואס געהער צו מאריא שומסקא.

הערש קרעטשמער פון ראווא האט געמאלדן דער פאליציי אז א געוויסער וולאדיסלאוו וויעלינסקי פון פראנציסקאנער 18 האט ביי איהם צוגענומען אנ׳ אויטא און נעלם געווארען מיט איהם.

פארפאלען

(א) אויף זאגאניקאווא גאס איז צוליב איינע־נער אונפארזיכטיגקייט ארויסגעפאלען פון טראמוואי די 28־יעהריגע קאטאזשינא יאשטשאק פון פאנצער־נא 29.

די פאגאטאווע האט איהר ערטיילט הילף.

(א) אין איהר איינענער וואוינונג אויף שענקע־וויטשא 9 איז פערטשאדעט געווארען די 28־יאה־ריגע אסתר גאלדמאן. די אונפארזיכטיגע פרוי האט פערגעסען צוצודרעהען דעם גאזקראן און איז פער־טשאדעט געווארען. די פאגאטאווע האט איהר ער־טיילט הילף.

— אויף לוטאמירסקא גאס האט מען געפונען אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד א געוויסען וולא־דיסלאוו באנאשיקאווסקי. ווי ס׳איז פעסטגעשטעלט געווארען האט באנאשיקאווסקי אנשטאט בראנפען זיך אנגעטרונקען מיט ברען־ספירט, אזוי אז ער האט זיך פערסמ׳ט.

דער דאקטאר פון פאגאטאווע האט איהם אפ־געפיהרט אין שפיטאל.

אויף מאנוישקי און פעטריקאווער איז איבער־געפאהרען געווארען דורך אנ׳אויטא ישעיה מרעש־משאנסקי פון פעטריקאווער 84 און פערוואונדעט געווארען אין גאנצען קערפער. די פאגאטאווע האט דעם פערוואונדעטען ערטיילט הילף.

דער פירער פון דער יודישער ארבייטערשאפט אין א״י ז. אבראמאוויטש אין לאדז

די טעג קומט נאך לאדז דער בעקאנטער ארץ ישראל־דיגער ארבייטער־טוער, פירער פון די לינקע פועלי ציון אקטיוויסטען ז. אבראמאוויטש. אבראמאוויטש, וועל־כער איז איינער פון די בעסטע קענער פון דער ארץ ישראל׳דיגער ווירטשאפט איז ארויסגעפאהרען פון לאנד אין מיטען די לעצטע געשעהענישען, און וועט זונטאג דעם 24 מאי 8 אוונט האלטען א רעפעראט אין זאל פון „שטערן" פעטריקאווער 61 א. ד. ט. „די לעצטע געשע־הענישען אין ארץ ישראל".

דער רעפעראט האט ארויסגערופען צווישן די ברייטע קרייזן פון דער לאדזער בעפעלקערונג א גרויסע און פערדינטע פעראינטערעסירונג.

מישא טראיאנאוו - אָוועגד איז זש. ט. ק.

(וואולטשאנסקא 35)

דער דיכטער - אוונד לכבוד דעם יונגען פאעט מישא טראיאנאוו, וואס קומט פאר שבת 8 אוונד אין זש.ט.ק. (וואולטשאנסקא 35) האט ארויסגערופען גרויס אויפ־מערקזאמקייט צווישען די ערנסטע ליבהאבער פון דער יודישער פאעזיע.

דאס ערשטע בוך „אומעטיגע האריזאנטען" פון מישא טראיאנאוו, האט שוין בעוויזען ארויסצורופען א פאזיטיווע בעציהונג מצד דער יודישער קריטיק, און ווערט אויך גוט אויפגענומען מצד דעם ברייטען לייע־נער־עולם.

די בעסטע און חשובסטע חברים פון דער לאדזער ליטעראַרישער משפחה ווי: משה בראדערזאן, ח. בזשוס־טאווסקי, י. קאצענעלסאן, י. ראבאן, ח. ל. פוקס און מישא טראיאנאוו וועלען אויפטרעטען אויף דעם דיכטער־אוונד.

עס איז מעהר ווי זיכער, אז דער מישא טראיאנאוו־אוונד, וועט זיין א ליטעראַרישער יום־טוב.

צו דעם חינוך הספר פון שעורי ערב

(פלאץ וואלנאשטשי 3)

קומט צו פאהרען דער זאגוראווער רב ר׳ שלמה גראדזענסקי, דער רעד. פון יודישען „טאגבלאט", ה׳ ראגאווי, א. א. אנגעזעהענע פערזענליכקייטען.

ראדיא - פראגראם

דאנערשטאג, דעם 21־טען מאי

9 צייט־סיגנאל, 9.35 פריהמארגען־ידיעות ... מוזיק (פליטען), 10.50 סימפאנישער קאנצערט ... רעפארטאזש, 11.57 צייט־סיגנאל, 12.03 ... 12.15 קאנצערט, 2 „קאנצערט זשיטשען", 3 ... זיק (פליטען), 3.45 „צי בוימער פיהלען און ... פעליעטאן, 4.15 רעוויע פון פילם־מעלאדיעס, 4.45 ... בוילען זינגט", 5 „מיליטער אין פרידען" — ... ראט, 5.15 „דאס פרעהליכע וויען", 6 אקטועלער ... 6.10 קאנצערט, 6.30 מוזיק, רעטעניש, 7 רעפעראט ... גען לאדזער פאפולארני - טעאטער, 7.20 רעקלאמע ... צערט, 7.35 מעלאדיעס פון פליטען און קלאנגען ... 8 „צווישען טאנץ און געזאנג" — מוזיק, רעפ... 8.45 אוונט־ידיעות, 9 הערשפיל, 9.35 „אונזער ... דער", 10 ספארט, 10.15 קאמעראל־קאנצערט ... ידיעות און קאמוניקאטען, 10.50 מוזיק פון ... „זשעמיאנסקא" צוקערניע.

„אראראטיי פאהרט אוועק!..

די ידיעה, אז דער „אראראט" שפילט ... לאדז די לעצטע טעג, האט ארויסגערופען גרויס ... דויערן ביי דעם ברייטען יודישען טעאטער ... ביי די גרויסע צאהל פריינד און פערעהרער פון ... ציגען יודישען קליינקונסט טעאטער „אראראט" ... דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס אין די לעצטע ... זענען די פארשטעלונגען געשפילט געווארען ביי ... פערקויפטע הייזער, און ווי תמיד, האט דער ... פראגראם „א וועלט מיט נסים" ארויסגערופען ... וואלטיגע בעגייסטערונג און ענטוזיאזם.

REICHER
פאלודניאווא 28. טעל. ...93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנ...
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא ...
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונ...

... אין איהר בעסטער קרעאציע
... טענצערין איז סופער־פילם
Dolores Del Rio
היינט און טעגליך!
די צושטראלטע סטיכיע
די שטאָט פון ליבע — CALIENTE
סימפאניע פון געזאנג, טאנץ און ליבע
— רעוועלאציאנס־פרייזען אויף אלע סעאנסען —
באלקאן 54 גר. — I פלאץ 1.09 זל. — II פלאץ 85 גר. ...
קלאנג־קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

---

2 לאסט־אויט...
געלעגענהייטליך צו פערק...
... צילינדרען 6 Brockway 1
... טאן 2 Chevrolet 1
אין בעסטען צושטאנד.
צו ערפאהרען אין דער עקספ...
SOBOL
פיעטריקאווער ...
טעל. 153-96
233-38

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנאס ביז 15 ...

פערשידענעס

איך פערקויף א קאמעלמאשין ... פיין צווי גרייפער קעללער ... פרייז. ברודיע, פאמארסקא 69 ... מען טויער.

פרייע פאסטע...

פון באלד אין נוטיג א ... בעזועלען אויף רעפערענציעס. ... ש. אדלער.

ראקאלע...

א געשעפטס־לאקאל אין ... פונקט איז איבערצוגעבען אין ... צו ערפאהרען ביי קינרוס, זאווא...

צו פערמיטען א גרויס... 1־טער שטאק אויף פראנציסקא... צו ערפאהרען פאמארסקא־גאס ... א. צוקערמאן.

א בעקוועהם ארט צו שלא... 1 אדער 2 יונגעלייט איז אבגע... פאמארסקא 14, אין אפיצינע... ביי לאסקי.

צו פערדינגען אנ׳ארט ... פאר 1 אדער 2 פערזאָ, זעהר ... און סאליד ביי איידעלע ... קרישטאל, פאלודניאווא 11.

DR. MED.
J. Szreiber
כירורג
צוריקגעקעהרט
Narutowicza 9. tel. 122-95.
נעמט אן פון 2—3 נאכמ. און פון 5-7 אוו.

ד״ר העלער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע־זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

Dr. J. Herszfinkiel
ספעציאליסט פאר קינדער־קראנקהייטען
נעמט אן אין דער לעטשניצע „פאמאץ" (אלעקסאנדראווסקא 1)
און ביי זיך אינדערהיים
זשעלאזנא 8a, טעל. 111-87.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ.
אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג זגער־זשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29
און פון 4—10 אוונד אויף נארוטא־וויטשא 13. —::— צוגענגליכע פרייזען.
פאר ארבייטסלאזע — הנחה.

Dr. med.
S. Druebin
נעהמט אן געבורטען און גינעקאלאגישע אפעראציעס אין זיין פריוואטער קליניק
„SANTE"
6־טער שערפיען 17, טעל. 153-10.

Dr. med. Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
6 שערפיען 37 (בענעדיקטא)

לעטשניצע
פאר ווענערישע־קראנקע
מענער - שוועכע און הויט־קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי־דאק־טאר פון 11-1 און פון 5-7 אוונט.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוונט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

DR. MED.
L. Pikielny
UROLOG
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און אורין־קראנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219-90
נעהמט אן פון 4—7 נאכמיטאג
צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין־קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוונט.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אוונד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 בייטאג

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do powszechnej wiadomości, że w dniu 28 maja 1936 roku o godzinie 16-tej w Taborze Miejskim przy ulicy Al. 1-go Maja Nr. 124 odbędzie się sprzedaż z publicznej licytacji platform, wozów, bryczek i kół w związku z likwidacją miejskiego taboru konnego.

Sprzedaż rozpocznie się od ceny szacunkowej każdego przedmiotu.

Zamierzający wziąć udział w licytacji obowiązany jest złożyć wadjum w wysokości 20% wartości szacunkowej przedmiotu.

Przedmioty, przeznaczone do licytacji, można obejrzeć w dniu licytacji w Taborze Miejskim od godziny 12-tej.

Bliższych informacyj zasięgnąć można w biurze Wydziału Gospodarczego przy ul. Zawadzkiej Nr. 11, pokój Nr. 59 w godz. od 9-tej do 15-tej.

Łódź, dnia 20. V 1936 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

UWAGA CUKIERNICY **SKŁAD APTECZNY Z. Joskowicza**
ZGIERSKA 11, tel. 164-42
poleca: PASTY PALESTYŃSKIE do wyrobów wszelkich LEMONIAD i LODÓW oraz wielki wybór krajowych ESENCJI we wszystkich gatunkach i smakach, FARB nietrujących we wszystkich kolorach, dozwolone do wewnętrznego użycia po cenach ściśle fabrycznych.

וויכטיג פאר
ברוך־קראנקע

(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען־ביין (הויקערס), פאראליזשען, ביין־שווינדזוכט, פלאטפים און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען־ליידענדע.

פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע היילבאנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילן און בעזייטיגען ראדיקאל יעדן איינציגן ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב־הייל־באנדא־זשען.

פאר הויקערס ספעציעלע גארסעטען און גלייכהאלטערס.

געגען ביין־שווינדזוכט ספעציעלע אר־טאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.

געגען שמערצענדע פלאטפים ספע־ציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס־מארעלען.

געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי־שטרימף לויט מאס.

קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הייל־און ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעוויטש, לאדז
9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
טויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען

...wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman